

Adaptáció
 Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Baron L. Pop

16 Telefon: 8-77. Előfizetés:
 Havonta 110
 Évre 600, e.
 Földre: Hav.
 1850-re 12, e.
 detések díjaz
 KELET" az
 óság egyetie
 Cikkeitek után
 rán megjelölés

ZSIDÓPOLITIKAI LAP

Ara 5 lej

Bérmunkások leveleit nem fogadjuk el. — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Márton Ernő. Felelős szerkesztő János Ferenc. Bucuresti szerkesztő Habszegi Ernő, Strada Matei Mile 8.

Szerda, 1935. augusztus 7.
 5695. EV. XVIII. EVF.
 AV 8. 174. SZÁM.

ki Lengyel-ig között

A lengyel-danzigi vármügyi intézmény kormány katonai ánta el magát. A megerősítették a lengyel kikötő helyhelyezték.

ves német kutató

(dor). Hatvannegy Lydia Rabinovici bakteorológiai innek a tuberkulórté ismertek vola Németországban

gresszusi legleges ye

A napokban tetegátvlasztások E szerint 90.000 zavazatok arányát a következőaspárt 62, progadál-A) 6, áltáldal-B) 4, Hapoel Mizrahi Havatik réle állampárt 1

timisoarai sdét

Hetek óta isatják a timisoarajnek mendeddignyomára jönnie. gatasait, felés nagymennyikal.

vasárnapra virka Duca ucaibe az ismeretlenajt hatoltak be teljesen kifosztadobozt is ma100 ezer lej kárt

zaknai demilitak rendőrönökét. kinai meggyilkolált zónában levő rendőrönökét és apán katonai halajdonitanak azat jelentették be

gyermek szüleellenes nációk vejelentik: A rendrasser Ottó többkodott feleségével. A gyermeket 20-án meggyilkoltztették el. A rendőrsikerült külföldre

ál az erdélyi Péciszvénny ellen az fűdőben. Dejenüli napi pénzöen ort. kóser venne. Szobák megesség BIZUSA p.u.

Lapkiadó E. T. Baron L. Pop 16. 7.

Mice készül a nemzeti parasztpárt?

Romániában ősrégi az a szokás, hogy az ellenzéki pártok azon a napon kezdik meg a kormánybuktató kampányt, amikor az új kormány elfoglalja hivatalát. Innen ered a politikai élet terméketlensége. Az ellenzék jóformán meg sem várja, mit is akar a kormány voltaképpen megvalósítani és a kormányzati program alaposabb bonckés alávétele nélkül is elszántan támad minden kormányintézkedést. Természetes, hogy ilyen körülmények között egyetlen pártnak sincsen ideje arra, hogy időálló, konstruktív kormányprogramot dolgozzon ki. Egyik kormánytól a másikig hevenyszett, egyik napról a másikra összecsapott program alapján eldőlnek meg a napirenden levő gazdasági, kulturális, közigazgatási, stb. problémák. A nemzeti parasztpárt a jelek szerint szakított ezzel a tradícióval. Az utóbbi hónapokban alábbhagyott a hangos, kormánybuktató demonstrációkkal és tüntető felvonulások és meggyűlések helyett igyekezett rendet teremteni saját soraiban, ami nagyjából sikerült is. Miután több ízben megpróbált átfogó program nélkül kormányozni, ezáltal feltették a kérdést, mi volna, ha egyszer kész programmal a kézben készülnének a hatalom átvételére.

A most megnyitott cämpulungi pártiskola jelzi a nemzeti parasztpárt programjának készülsét. Cämpulungban Mihalache megnyitotta a párt programiskoláját, amelyben százötven párttitkár fog programatikusan résztvenni. Ez a kurzus egyik kiakikója a nemzeti parasztpárt új programjának, amely hivatalosan az országnak polgári államból parasztállammá való átalakulása útját kijelöli. Augusztus 3-tól 14-ig tart a tanfolyam, amelyen előadásokat tartanak a párt összes vezetői és teoretikusai. Napirenden szerepelnek a pénzügyi és gazdasági élet, a közigazgatás, az igazságszolgáltatás, a közegészségügy, a földművelés, a faluszervezés, a kultúra és a közmorál problémái, valamennyi természetesen a parasztállam zöldszízlős ideológiájának szemszögéből. E vaskos programban minden benne van, ami az állam életére vonatkozik. Egyetlen dolog hiányzik belőle: a kisebbségek problémája, ami pedig talán van olyan fontos kérdése az államvezetésnek, akár a közegészségügy jövője.

A nemzeti parasztpárt készül tehát az uralom átvételére. Ezúttal egy lépéssel tovább tett, mint eddig, programtervezettel készült az ország végrehajtott hatalmának az élére. A programtervezetből kifejejtették a kisebbségi kérdést. E téren, a jelek szerint, nincsen szükség konstruktív megoldásra s elegendőnek tartják az eddigi megoldatlan félmegoldások állapotát. Lehetséges, hogy a parasztállamnak is szüksége van a kisebbségi kérdés nyitvatartására, az örök zsillpre, amelyen keresztül le lehet vezetni egyéb elégedetlenségeket.

A Komintern változásai

Egy belga újság levelet közöl, amit egy szovjetorosz állampolgár írt belga barátjához.
 „Minálunk új divat van — írja a levél —, úgy néz ki, hogy három-négy éven belül újra sokat fogják forgatni az ó- és újtestamentum lapjait és talán még a templombajárás is divat lesz.”

Nos, ha ez a prognózis nem is százszázalékos, annyi bizonyos, hogy Oroszországban aláhangsúlyozottan szabaddá tették a valóságkörülatot.

85 egyéb is történt. A Komintern egyik legutóbbi ülésén egy Dimitrov nevű orosz kommunista erőteljesen megtámadta azokat a szerinte álkommunistákat, akik csupán teszik a tömegek nemzeti érzéseit és így módot adnak arra, hogy egy nemes érzésből, amelyen a nemzeti érzés, kommunista frazeológiával hasznot huzzanak a fasiszták.

Egyszóval Oroszországban esudálatos változások történtek. Hogy egyebet ne említsünk, Litvinov elnököl a népszövetségi tanácsülésen, a szovjet külügyi népbiztos együtt trafikál a gyűlölt polgári világgal, a Komintern legutóbbi ülésén pedig buzgón

Clujon fog találkozni Vaida Maniuval?

Mihalache luniant is visszahívja a nemzeti parasztpártba. Dinu Bratianu újra megkritizálta a kormány gazdasági politikáját

Bucuresti, augusztus 6. A Credinta című lap megállapítja, hogy az ország két kormányzó pártját a pártkeretek kibővítésére irányuló erőfeszítések foglalják le. Ugy a liberális pártnak, mint a nemzeti parasztpártnak az egykori disszidensek visszakebelezése képezi ma legnagyobb gondját.

Dinu Bratianu folytatja akcióját a gheorghisták visszatérésének lehetővé tételére érdekében. Ebben az esetben Gheorghe Bratianu nevezné ki az egyesült liberális párt alelnökévé, még pedig azzal a meghatározással, hogy Dinu ő fogja követni az elnöki széket.

A nemzeti parasztpártban egyre erősebben jut szóhoz az a mozgalom, mely Vaida visszatérésére irányul. Mihalache állítólag belemenne a vaidisták visszatérésébe. Mirtót, Tileat, Joanitescut és C. Angelescut azonban nem hajlandó visszafogadni, mert ezeknek — ugymond — nincs helyük a nemzeti parasztpártban. Hajlandó visszafogadni az összes megyei tagozatokat, melyek elszakadtak, ugyanekkor azonban Iunian visszatérését is egyengetni szeretné. Ebben Lupu is támogatja Mihalachet.

Politikai körökben egyre határozottabban arról beszélnek, hogy Maniu és Vaida rövidesen találkozni fognak és ez a találkozás a két politikus kibékülését eredményezheti. Hir szerint Maniu felkérték arra, hogy jöjjön Clujra és itt valamely közös barátjuk házában találkozzék Vaidával. A találkozás célja: bizonyos politikai kérdéseknél és a nemzeti parasztpárt helyzetének megvitatása. Maniu azt válaszolta, jobb volna, ha Vaida előbb Mihalacheval keresné az érintkezést.

Bucuresti, augusztus 6. A kormány tagjai, akik vidéken tartózkodnak, holnap térnek vissza a fővárosba. Victor Antonescu jelenleg a teleormanmegei Vitanestiben tartózkodik. A pénzügyminiszter ma telefonbeszélgetést folytatott Victor Bădulescuval, aki informálta a francia hitelezőkkel folytatott tárgyalások menetéről. Inculeti holnap érkezik vissza Moldovából

ajánlgatták a különböző országok kommunistáinak, hogy támogassák a szociáldemokratákat, a katolikusokat, a polgári radikálisokat, igyekezzenek belépni baloldali színezetű demokrata kormányokba, egyszóval, hogy cselekedjék pontosan az ellenkezőjét annak, amit idáig cselekedtek. Mert eddig a kommunisták csalahatlan ideológiájuk és merev dogmatikájuk alapján minden pártot és frakciót, amely rajtuk kívül állt, egyformán árulónak és fasisztának bélyegeztek és inkább a jobboldali pártokat támogatták, mintsem a szociáldemokratákat vagy a polgári baloldalt, modván, hogy ezen az uton jön majd el a világföradalom. A világföradalom azonban nem jött, hanem jött helyette elsősorban Németországban a fasiszmus, amelynek életrehívásához nem kis szerepe volt a kommunista dogmatikának.

Elsősorban ez a felismerés lehet az oka annak, hogy Oroszországban véglegesen likvidálták azt a szemléletet és azt a politikát, amit általában trozkizmusnak neveznek és a polgári világgal szembeni merev hadakozás helyett megpróbálnak együtt élni a polgári országokkal.

ahol közigazgatási inspekción eszközölt. Pop Valer dunai kirándulásáról tér vissza, amikor is informáltatni fogja magát a devizacsálás ügyének fejleményeiről. Titeanu alminiszter Caracalról jön, ahol segélyt osztott ki az árvízkarosultak között.

Bucuresti, augusztus 6. Dinu Bratianu „A gazdasági válság orvoslása” címmel cikket közöl a liberális párt „Demokracia” című politikai folyóiratában. A cikket élenként kommentálják politikai körökben. Bratianu a vauva stabilizációjának és a költségvetési egyensúly minden áron való fenntartásának a híve. A pártelnök megállapítja, hogy ha a nemzetvédelem szempontjából fel kellett emelni a hadikiadások tételeit, úgy hiba volt, hogy nem szálították le ugyanilyen mértékben a költségvetés egyéb kiadási tételeit. Elismeréssel adózik a liberális párt gazdasági programjának és hangsúlyozza, hogy e programban lefektetett elveknek kell érvényesülniök minden liberális kormányzatban. A kormánynak ezért előbb meg kell állapítania a követendő utat és azután kell meghoznia a szükséges intézkedéseket. Csak ebben az esetben lehet a mainál nyugodtabb és szilárdabb állapotot teremteni, — fejezi be cikkét Dinu Bratianu.

Véres zavargássá fajult a bresti arzenáli munkások sztrájkja

Brest, augusztus 6. (Rador.) Ma délelőtt újabb zavargások voltak az arzenálban. A munkások nem akarták felvenni a munkát, mire az arzenál igazgatósága karhatalmat kért. A csendőrség, egy gyarmati ezred és haditengerészek támadták meg a munkásokat, akiket ki akartak szorítani az arzenálból. A munkások ellenálltak, kövekkel dobálták meg a katonákat, a katonaság fegyverrel válaszolt. Számos sebesültje van az összetűzésnek. A munkások ezután a városban felvonultak, forradalmi dalokat énekelve. A munkástöredéke ma délután nagy munkásszületést hívtak össze. A karhatalmat megerősítették.

bolygatása kétségtelenül csak a fasiszmusnak használ.

Az újult Németországban egyetlen egy konkrét erő van, amely a hitlerizmussal szembe akar és szembe tud szállni és ez a katolicizmus. A különböző demokrata és radikális kormányok egyre-másra hajlandóak lelküismereti kompromisszumra a németországi fajjürellet szemben, az egész világon egyetlen nagy erkölcsi szervezet van, amelynek bátorsága és ereje van ahhoz, hogy nemcsak az lehet a dolga, hogy világföradalmat csináljon, hanem az is, hogy a fasiszmusmal szemben a polgári demokráciát segítse, hogy egy ilyen értékes erkölcsi erőt, mint amilyen a katolikus egyháznak a hitlerizmussal és a fajjürellet szembeni állásfoglalása jelent, nem szabad figyelmen kívül hagyni.

Európa számára csak megnyugtató az, ami Oroszországban történik. Megnyugtató az a lehiggadt hang, az a megváltozott tónus, amellyel a kommunista állam a külső és belső problémákat kezeli. Utal arra, hogy a szovjet élete normalizálódni fog. Minden forradalom szükségszerűképpen két lépést jelent előre és egy lépést jelent hátra. Erre az egy hátralépésre éppen olyan szüksége van a forradalomnak, mint a két előre lépésre. Ezzel biztosítja a maga életét és biztosítja azt is, hogy nem zavarja meg a körülötte élő népek életének normális menetét.

Világvárosok 2000 évvel ezelőtt

Newyork, augusztus 6. Párizs, London, Berlin: a nevekkel fogalmat kötünk össze, amely az utóbbi évtizedekben keletkezett éspedig a „világváros” fogalmát. Nagypáink ezt a szót még alig ismerték. A világváros egészen modern jelenség: korunk jelképe. Legalább is úgy vélekedünk mi, akik büszkék vagyunk arra, hogy világvárosokat alkothattunk. Holott ez nagy tévedés, mert hiszen már évezredekkel ezelőtt voltak világvárosok, amelyek kiterjedésre, jelentőségre és lakosságaik száma tekintetében aránylag nem állottak a modern világvárosok mögött. Mindenesetre érdekes összehasonlításokat tenni a mai és régebbi világváros között és megállapítani azokat a meglepő hasonlatosságokat, amelyek ekörül mutatkoznak.

Minden nagy kultúra addig fejlődik, amíg megalkotta a maga világvárosát. Bagdad és Babilónia, Alexandria és Róma ugyanaz volt egykor, mint ma Párizs és Berlin. Sőt sokkal több, mert a régi kulturák történeti fejlődése mindig összeesik az említett városok történetével.

A világtörténelem egybe esett a világvárosok történetével. A klasszikus idők első világvárosának a Nagy Sándor által, a rendes időszámítás előtti 4-ik évszázadban alapított Alexandriát lehetett tekinteni. Ez a város gyors tempóban fejlődött világvárossá és évszázadokig megtartotta jelentőségét. Róma ugyan ezt a jelentőséget a maga javára megcsorbitotta, de teljesen nem lehetett kiszorítani. Az akkori Alexandriában olyan viszonyokat találunk, amelyek alig mutatnak nagy változást egy modern világvárossal szemben. A birodalom országutjai nagyszerűen ki voltak építve és roppant karaván-tömegek hozták a világváros élelmezését és egyéb szükségleteit ellátó árukat. A kereskedők számára épp úgy, mint most, a régi Alexandriában is számos hotel állott rendelkezésre. A város uccáin és terein állottak az iparosok üzletei, akik különben egy bizonyos céhrendszerben voltak tömörülve. Külön sertés, külön baromfi és külön szarvasmarha mézások működtek. Szállítók, építőmesterek, cipőkészítők, takácsok, timárok, hajóépítők, stb. dolgoztak épp annyi gondal küzködve, mint a mai kisiparosok és csak olyankor nyilott reményük a megdagodásra, amikor egy-egy háborus vállalkozás az országot „konjunkturába” lendítette. Számos bank, élükön az alexandriai központi pénzintézet szabályozta ama idők rendkívül komplikált pénzügyi viszonyait. Egy időben a nagykereskedők, főleg áruik kölcsönös biztosítása érdekében, nehogy egy-egy rablóátadás teljesen tönkretgye őket, kartellt alakítottak. A mai világvárosokhoz hasonlóan a régiek is világiállásokat rendeztek.

A régi hajóépítők épp úgy versenyeztek a nagyobb tonna-tartalmu hajók elkészítése körül, mint a maiak. Megbízható régi feljegyzések szerint volt egy hajó, amely nem kevesebb, mint kilencszáz embert foglalkoztatott. Alexandria kívülről is egy modern város benyomását keltette. Az utak egyenes vonalban voltak kiépítve. Közben hatalmas, derékszögben kialakult terek szakították meg az uccák vonalát. A közterek imponálóan nagyok voltak. A tengeren nyolcemeletes világító torony állott, amely 160 méter magasságu volt. (A híres newyorki szabadságoszor talapzatával együtt nem magasabb 93 méternél.) Híres állami könyvtár is működött Alexandriában, 700 ezer pergamenttel.

Amit Alexandriáról mondtunk, sok jaiban másfélmillió lakos fölött rendelkez-

VILAG TUKAR

tekintetben ráillett Rómára is, a városra, amely évszázadokon át centruma volt az akkori világnak és igazán megeredemelte az akkori világváros elnevezését. A római világbirodalom fővárosa Augustus napzeit, akik javarészt hatalmas bérkaszányokban laktak. Itt egyébként a nagyváros arányait is találjuk: a lakásnépséget. Mig Alexandria épp úgy, mint bármelyik modern nagyváros, széles arányokban volt lefektetve, Róma a rendes időszerűség után 74-ben, vagyis virágzása idején, 20 kilométernél alig volt nagyobb területű. A hatalmas lakosság tehát nagyon szűk helyre szorult; egész Róma voltaképpen egyetlen „city” volt. Ennek a következménye lett azután az a telekspekuláció, amely a béreket a magasba szöktette és amely miatt a házakat is épp úgy, mint a mai Newyorkban, magasra építették. A régi Rómában nem volt ritkaság a nyolcemeletes épület.

Ha az ember meggondolja, hogy a régi Rómában a rendes ucca-szélesség 3-5 méter volt, és hogy a házak a spekulánsok olcsó materiáiból gyorsan és nagyon is silány anyagból csinálták, akkor nem kell csodálkoznunk a panaszokon, amiket az egykoru írónál találunk. Egy római író közlése szerint voltak házak, ahol a lakóknak nem kevesebb, mint kétszáz lépcsőt kellett megmászniuk, hogy bejussanak szobáikba. Augustus idejében kétezer villa és 40 ezer bérház állott Rómában.

Mindazonáltal az élet Rómában nem volt kétségbeesett. A lakosok számára rendelkezésre állottak a legjobb korabeli vízvezetékek, csatornázások, piacok, bankok, börtönök. A szórakozni vágyók boxmérkőzéseket, néger táncokat, szindarabokat nézhettek végig és ha volt pénzük, elmehettek a játéklukokba. Ha a kolosszeumot látjuk, csodálkoznunk kell a fejlett szórakozási üzem fölött, ami akkor az örök városban uralkodott.

Rómában a legjobb vizet ihatták a lakosok, hiszen a szomszédos hegység friss és tiszta forrásai táplálták a földalatti csatornákon közvetített vizet. Azon felül még a város minden terén kutak csobogtak, amelyekben az emberek a meleg időszokban meg is fürödhettek. A fürdők ideálisak voltak, hiszen az emberek ezrei vehették igénybe meleg, langyos és hideg vizet. Az egész vízvezetési rendszert ingyenesen élvezték Róma lakói, akikről az állam gondoskodott. A római műutak maradványait még ma is csodálják mindazokban az országokban, ahová a római hatalom kiterjedt.

A világváros tehát nem a mi korunk tálmánya. Meg volt a klasszikus korban és a keleti országokban még régebben.

BIZNÁZ-FILM MŰVÉSZET

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Három film: I. Molin Rouge. Káprázatos csodafilm. Molnár Ferenc Testőrének testvérfilmje. Constance Benettel. II. Pogány vér. Clara Bow-val. III. Híradó. Előadások kezdete: 3, 6, 9 órákor. Helyárak: 7 és 10 lej.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, kedden nagy kettős premier műsor: I. Betyárbeccsület. A legszenzációsabb premier cowboy sláger. Zane Grey regénye után. Fősz.: Randolf Scott, a világhírű lovas. II. Sziget. Modern superfilm. Fősz.: Brigitte Helm, Willy Frisch. Uj Paramount journal. Előadások kezdete: Betyárbeccsület: 3.20, 6.20, 9.20. Sziget: 5, 8, 10.30.

SZINKRO MOZGÓ MŰSORA:

(A legművészebb nyári mozgó)

A szerelem mestere (Cellini). Pikáns szatira tele szerelmi kalandokkal, fősz.: Frederic March, Constance Bennet, Fay Wray. Előtte uj Micky Mauss. Csütörtökön: Josef Schmidt.

Az OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Szerdán utoljára: Nem vagyok eladó. Fősz.: Jean Harlow. Csütörtök, péntek, szombat és vasárnap: Krisztina királynő. Fősz.: Greta Garbo, John Gilbert. Rendezte: Rouben Mamoulian. A szezon leghatalmasabb alkotása.

Kfar Hanoar — Ben Shemen

A világ legelső gyermekköztársasága, ahol háromszáz gyermek zajától csendes az élet...

Tel-Aviv, július végén. ...Trio mi-Mozart bishvil psanter, kinnor v'chaliil... jól hallottam, triót mondott a gyermekfalú kamarazenekarnak vezetője és mégis négyen játszanak. Ketten a zongoránál. Mi az? Egy képzett muzsikus ne tudjon különbséget tenni trió és kvartett között? ... Szivom a muzsikát, oly szép itt ez az áhitatos szombat este: a hatalmas terem ünnepi díszben, a terített asztalok körül háromszáz ragyogó gyermekfej, mind átszellemült arccal hallgatja a koncertet. És a zenekar brilirozik. Csodaszép bucsuztatása ez a szombatnak. De a trió, a trió — miért játszanak négyen?

Mikor vége a számnak, újabb meglepetés: senki nem tapsol! Döbbenetes csend fogadja az utolsó akkordokat. Ez hallatlan! Mindenki megmeredten ül a helyén! Előrehozok a zenekarhoz, tudni akarom, mit jelent ez. Véletlenül cseppentem ide szombatra és egyik meglepetés a másik után ér. Mintha magasabb szférákba kerültem volna. Mi ez? Ujfajta csendrejel?

A félkaru zongoraművész

A zenekar közelébe érve én is elnémultam: — a zenekar vezetője, aki egyúttal zongorázott is — félkaru. Csak a balkeze van meg, azzal játsza a jobbkezre irt vezetőszólamot, míg mellette a felesége két kézzel pótolja az ő zenei értelemben hiányzó balját.

Még sohasem láttam ilyen háromkezes zongorázócsodát, ez a két művészember tényleg egygyé válik a zongora klaviatúráján. Mert utána egy dübögő nehéz Bach-fuga jött, az asszony mint egy árnyék, hűen, odaadó, figyelmes művészettel kísérte az urát és ha az újjai véletlenül közelétek a férfi billentyűbirodalmához, ő engedelmesen visszavonult egy-két oktávnyira és tovább játszott, tovább kísérte, pótolni akart és pótolni is kétségbevonhatatlanul, kiegészített, tökéletesen kiegészített, két kézzel adta azt az egy hiányzó kezét...

Koncert után megtudtam, hogy Chanan Eisenstadtl ülök szemben. Hansnak hívták Hitler előtt és a frankfurti, majd berlini Rundfunk zenekarának volt a vezetője. Most a zenei oktatást vezeti a gyermekfalú és Givath Brennerben az egyik legnagyobb létszámú és legművészebb felkészültségű kibucban.

Egy jövedőbeli Casals Pablo

— Csodálkozol ugye — szól hozzám vacsora közben —, hogy komoly muzsikusként találsz ezen az eldugott helyen. Bizony, nehéz volt összeszedni az ország fiataljai között az igazi tehetségeket, mert hiszen két év alatt, amióta itt vagyok, lehetetlen lett volna kezdőket ilyen nívóra emelni. A cselistánk azonban igazi csodagyermek. Még alig 17 éves, de ha Amerikában vagy Európában élne, már rég „felfedezett” volna és ma pódiumról pódiumra barangolna. En azonban nem engedem meg. Egyelőre hadd játszon nekünk, az Erecnek, ráér még a világ színe elé állni, ha majd egy második Casals Pablo lesz belőle. Mert az lesz! Örülök, hogy mit tud az a kölyök, szinte belebukik a cselőba, amikor magához öleli.

Nézem Chananat, a művészt, nézem észrevétlenül a lecsüngő írugujját, amelyből felül egy csonk mered előre, egy csonk, amely a játék folyamán — megfigyeltem — oly félelmetesen mozog együtt az épen maradt kézzel, úgy remeg, erőlködik a helyén, mintha hirtelen ki akarna nőni és odaérni a rajongva szeretett billentyűkhöz. Szinte érzem, mennyire fájjhat egy ilyen csonk, mennyire nem gyógyulhat be egy ilyen sebhely...

Meghallom a csendet

Vacsora után kimentem a parkba, leültem a pálmalugasba, mely a hatalmas fürdőház mellett húzódik meg és élveztem a csendet. Csend, csend, ísmét csak csend. Oly furcsa ez, százával éleik itt a gyermekek, önmaguk kormányozta életet élnek, főznek, játszanak, biráskodnak egyedül és mindezt ekkora csendben! Nonnan vesznek ezek ennyi csendet?... Csak most hallom igazán, mily zajos város Tel-Aviv. Csak most tudom megérteni, mi az, ha az idegek nyugalmat találnak...

Utána aadtam egy nagyon hosszú, reggelig. Ugy építették itt a hálószobákat, hogy az ágyval egyvonalban hosszú keskeny pótáblak van, olyan hosszú, mint az ágy, mely moszkítóhálóval van ellátva és télen sem lehet becsukni. Ezáltal egész éjjel szellőzik a test. Egyetlen hátránya, hogy mindig be lehet látni rajta a hálószobába. De az itt

nem számít.

Kora reggel, mikor a fürdőszobába mentem, egy 6 éves kislánnyal találkoztam. Oly aranyos volt, hogy önkéntlenül visszazsaldtam a szobámba a fényképezőgépemért és lefotografáltam. Mire elkészültem, mondom a kicsinek, hogy baj van, mert véletlenül lemaradt a feje a képről. Mire a kicsi huncutul visszavág: „Már pedig sajnálhatod fiam (igy ő nekem), mert látod, az emlékezőtehetségem a fejemben van és ha az hiány-

zik, akkor többet sohasem fogok rád ismerni!”

Zene, habb

Délelőtt persze megnéztem a tyukókat és tehénistállókat is. Ide az első hegedű vezető, aki művészién feji a tehéneket. Szinte látom, mint válik kezében klasszikus négyhuru hangszerré a tehén tögye... És a sajtárba habzó, angyalian fehér muzsika mennyire szívhez tud az szólni?... Hogy énti az a testet és leiket és főként a tisztítóból tegnap kiváltott szürke nadrágot!

Természetesen ilyenkor az ember egyhátraugrik és „pont” belezuttyan a fehér cipőjével egy rakás jövedőbeli anyafőbe tartozékba...

Hát ezért is érdemes volt kijönni.

Fuchs Jozsef

Követőkre talált az istentlato maglaviti pásztor

A botosani csodatevő csodákkal akart pénzt keresni, egy brailé pásztor meg beleőrült látomásába, melyben Szent Pétert vélte látni

Bucuresti, augusztus 6. Dr. Albu, a craiovai szanatórium igazgatója ma Maglavitzba utazik, hogy megvizsgálja Petre Lupu pásztor, aki Istent vélte látni látomásában és ennek hangoztatásával a hívő tömegeket valóság-lázza hozta. Az orvos kíséretében két detektív lesz, mert félt, hogy a pásztor hívei ellenállást fognak tanúsítani.

A maglaviti pásztor esete azonban úgy látszik nem elsízgetelt jelenség. Petre Lupu dicsőségét mások is megirigyelték. Két ilyen esetről számolnak be a mai híradások. Botosaniban letartóztaták Ambrozio Laurót, az olasz csodatevőt, akiről kiderült, hogy közönséges szélhámos. Megirigyelte Petre Lupu

sikereit és hasonló csodákkal akart pénzt szerezni. A brailai ügyészségre egy Ilie Gánevű elmezavarodott pásztor szállították be. A pásztor apja elmondotta, hogy a rendkívüli körülmények között vesztette észét. Három nappal ezelőtt kábultan érkezett haza és azt állította, hogy miatta juhokat őrizte, hirtelen világozássá támaszkodott és megjelent előtte Szent Péter tüzés szekerén, mint ahogy a templomban levő festmény ábrázolja. Ilie Giol ezután mezőre menekült, ahol imádkozva találta rá és azóta mutatkoznak rajta az elmezavar tünetei.

Jelentkezési felhívás

az Erdélyi Zsidó Ápoló és Gondozó Nővérek Intézetébe (Eszter Nővérek Rendjébe) való felvételhez

1. Az intézet célja: a dogozó zsidó nő előtt a szociális gondozás területét megnyitni és egyrészt a kórházi és magánintézeti betegápolásra, laboratórium és röntgenasszisztensnői, műtönői, valamint a szociális gondozás egyéb munkaterületein (gondozó nővér, iskolánővér) való működésre alkalmas nőket nevelni és kiképezni.

Az intézet tagjainak a szükséges teoretikus és praktikus ismereteket a Cluj Zsidó Közkórházon belül megszervezett kétféves képzőtanfolyam alatt adja meg. Ezen túlmenően az intézet külön súlyt helyez a növendékek kihangsúlyozottan zsidó szellemű és vallásos nevelésére, továbbá ezen hivatás magas etikai tartalmának a kidomborítására.

2. Az intézet szervezete. Az intézeti élet alapja a tagoknak családi és lelki közössége mellett a rendi fegyelem. A felvételre kerülő tagok fogadalmat tesznek a rend szabályzatainak a betartására. Az intézet emellett tiszteletben tartja a tagoknak a saját családjuk iránti kapcsolatát.

A növendékek a tanfolyam tartama alatt az intézetben teljes ellátást és bennlakást élveznek, életbeosztásukban az intézet rendtartásához igazodnak.

A tanfolyam elvégzése után és a nővérré való avatás után is a rend tagjai maradnak, amelyből azonban bármikor kiléphetnek és meg nem felelő magatartás esetén ki is zárhatók.

A tanfolyam elvégzése után az intézet gondoskodik tagjainak elhelyezéséről, egyben pedig gondoskodik róluk betegség, munkaképzettség vagy munkanélküliség esetén.

A felvett növendékek lakás, ellátás, tandíj és tankönyvek beszerzése fejében havi 1200 lej fizetnek az intézet pénztárába a kétféves tanfolyam tartamára, felvétel esetén megkaphják a magukkal hozandó ruhaneműek jegyzékét.

3. A felvétel az intézetbe. Az Eszter-rendbe való felvételt kérhők minden 18-30 év közötti, nem férjezett zsidó nő, aki megfelelő előképzettséggel rendelkezik és lelkiileg egészséges és e nélkül hivatás gyakorlásához szükséges hajlamokkal rendelkezik.

A felvételhez szükséges előképzettség főleg minimálisan a felső leányiskola sikeres elvégzése, magasabb előképzettségek (érettségizettek) előnyben részesülnek.

A testi állapotról és lelki hajlamokról a pos orvosi vizsgálat után kell bizonyosítani.

A felvételi kérvényeket 1935 szept. 1-ig kell az intézet igazgatóságához benyújtani.

A kérvényhez sajtókezelő megírt pontos életrajz csatolandó, amelyben a személyi adatokon kívül meg kell jelölni a szülői foglalkozását, testvérek számát, a családi viszonyait és az okot, amiért ezt a hivatást választotta.

Ezenfelül csatolandó: 1. Anyakönyvi kivonat. 2. Allampolgárság. 3. Utolsó iskolai bizonyítvány. 4. Szülői beleegyezés. 5. Szülő vagy valamilyen intézménytől származó kötelezvény, az ellátás és tanítás díjának vállalása. 6. Ajánlólevél a hitközség vagy más zsidó erkölcsi testület (Nőgyűlet, Chetara, Kórházegylet helyicsoportja) részéről.

Kérvények benyújtási határideje: 1935 szeptember 1.

A kérvények a következő címre küldendők:

Institutul Surorilor evrei de ocrotire a Spitalul Public Evreesc Cluj, Str. Iasilor No. 16.

Részletes tájékoztatót az intézet szervezetről, rendszabályiról és a tanfolyam programjáról bárkinek rendelkezésére bocsát.

Az Eszter-Nővérek Rendj Igazgatósága.

Tovább hajs

Panzigban is sorozatos demonstráció

Berlin, augusztus 6. Németülét tovább folytak az a cikók és üldözések. A „Isten” Brandenburgból jelentkez közel fekvő kisvárosok vásárait legújabb rohamok ellenőrzik rendszeresen, megkereskedők részvétele telmult héten Schwedt városburgi rohamosztag eszközözést, melynek során az ökökdöknek megtöltötták, hogykat a vásáron. A kereskárta, hogy előzőleg lefizették és az árusítási helyért járó hamosztagosok azonban nemdők ezt tudomásul venni, amikor felszólították őket, a piacot, óva figyelmeztettekereskedőt, nehogy megpróblyet keresni maguknak, hanzvonuljanak haza, mert a romeri utjukat és mindenütt ennak eszközkölni.

A zsidó marhakeres

Ugy látszik általános haj a zsidó piaci árusok és keresmutat egy másik közrelyet egy német sajtóíróda pokban. Ez a következőképp: „Fuldán ma reggel nyolc ózárták a marhavásárt. A zkedők egy részének provokés és általuk kért aránytaláarak következtelen zavargáson, ami a rendőrség azonnatette szükségessé. A legközelevásárt a kerület parasztjai litani.”

A fenti jelentésből az elfkönyven megállapíthatja, hogy kereskedők mesterséges kiázo és a paraszok egyeduraltosítani a marhapiacot.

„Nincs

Berlin, augusztus 6. Andern a zsinagoga oimán — mint agán a világon — évtizedekfelírás áll: „Nem-e egy atyannyunknak? És nem-e egy Ez arra indította Andernach hogy felszólítsa a zsidó hitköelővitoltására. A hitleristanehány nappal ezelőtt összeggye előtt és tüntetés formáj„Nincs egy Istenünk a zsidót eltávolították. A hitközségaszat emelt a kormánytól rendelkezése ellen, ezt azomb

A párizsi polg

Párizs, augusztus 6. A B az antiszmitizmus elleni nemrókének kezdeményezésére volt Párizsban a legújabb nésemita üldözések ellen. A francia vezető politikusi és llyiség szólalt fel. A szónokok itlétek el a katolikusok és erőszakos meggyilatkozásokarra, hogy Németországban méreteket öit az öngyilkossá a menekülés. Rámutattak telenségre is hogy egyre erőseés az elégedetlenség a hitlben. Végül a következő hatatot fogadták el:

„Azon polgárok, akik az ellen harcoló nemzetközi ligabegyűltek, mélyen elítélik és antiszemitizmus felújítását, szágban barbár erőszak formzik meg és amely egyre nagyhírdet a katolikusok és más a szabad szó jogával próbálnbegyűltek felhívással fordul

A legmodernebb higiénia, preparálva, tiszta helyen ellenállóképessé

Prime

Az egész világsajtó hangos a

MAGNOLIA STREET

sikerétől, mely az angliai zsidóság jelenlegi életének hatalmas eposza

A regény írója:

LOUIS GOLDING

Ezzel a regénnyel bevezett a legnagyobb élő zsidó írók sorai közé. Tragikum, humor, könnyedség fényjátéka ez a regény.

Rendelje meg a „PHAROS” könyvkiadó, vagy az UJ KELET könyvosztálya után

Tovább folyik az antiszemita hajsza a Harmadik Birodalomban

Danzigban is sorozatos antiszemita tüntetések voltak. Párizsban nagyszabású demonstráció volt a németországi zsidóüldözések ellen

Berlin, augusztus 6. Németország egész területén tovább folytak az antiszemita agitációk és üldözések. A „Baseler Nachrichten” Brandenburgból jelenti, hogy a Berlinhez közel fekvő kisvárosok heti és évi nagyvásárait legújabbán rohamosztagos csapatok ellenőrzik rendszeresen, még pedig a zsidó kereskedők részvétele tekintetében. Így a múlt héten Schwedt városkában az oranienburgi rohamosztag eszközölt vásári ellenőrzést, melynek során az összes zsidó kereskedőnek megtiltották, hogy felállítsák bódéikat a vásáron. A kereskedők hivatkoztak arra, hogy előzőleg lefizették összes adóikat és az árusítási helyért járó béreket. A rohamosztagosok azonban nem voltak hajlandók ezt tudomásul venni és ugyanakkor, amikor felszólították őket, hogy hagyják el a piacot, óva figyelmeztettek minden zsidó kereskedőt, nehogy megpróbáljanak más helyet keresni maguknak, hanem kerülő nélkül vonuljanak haza, mert a rohamosztag jól ismeri utjukat és mindenütt erős kontrollt fognak eszközölni.

A zsidó marhakereskedők tragédiája

Ugy látszik általános hajsza indult meg a zsidó piaci árusok és kereskedők ellen. Erre mutat egy másik közlemény is, amelyet egy német sajtóiroda helyezett el a lapokban. Ez a következőképpen szól:

„Fuldán ma reggel nyolc órakor hirtelen bezárták a marhavásárt. A zsidó marhakereskedők egy részének provokáló magatartása és az általuk kért aránytalanul igen magas árak következtében zavargások voltak a piacon, ami a rendőrség azonnali beavatkozását tette szükségessé. A legközelebbi fuldai marhavásárt a kerület parasztjai fogják lebonyolítani.”

A fenti jelentésből az elfogulatlan olvasó könnyen megállapíthatja, hogy a zsidó marhakereskedők mesterségére kizárólag van szó és a parasztok egyeduralmát akarják biztosítani a marhapiacra.

„Nincs egy Istenünk!”

Berlin, augusztus 6. Andernach városkában a zsinagóga ormán — mint oly sok zsinagóga a világon — évtizedek óta a következő felírás áll: „Nem-e egy atyánk van mindannyiunknak? És nem-e egy az Istenünk?” Ez arra indította Andernach polgármesterét, hogy felszólítsa a zsidó hitközséget e felírás eltávolítására. A hitközség ugyanis néhány nappal ezelőtt összegyűlt a zsinagóga előtt és tüntetés formájában kiáltották: „Nincs egy Istenünk a zsidókkal!” A felíratot eltávolították. A hitközség vezetője panaszt emelt a kormánynál a polgármester rendelkezése ellen, ezt azonban elutasították.

A párizsi polgárok tiltakozása

Párizs, augusztus 6. A Bernard Lecache, az antiszemitizmus elleni nemzetközi liga elnökeinek kezdeményezésére tiltakozó gyűlés volt Párizsban a legújabb németországi antiszemita üldözések ellen. A gyűlésen több francia vezető politikus és közelelti személyiség szólalt fel. A szónokok éles szavakkal ítélték el a katolikusok és a zsidók elleni erőszakos megnyilatkozásokat, rámutattak arra, hogy Németországban egyre ilyesféle méreteket ölt az öngyilkossági epidémia és a menekülés. Rámutattak továbbá azon jelenségekre is, hogy egyre erősebb az ellenállás és az elégedetlenség a hitlerizmussal szemben. Végül a következő határozati javaslatot fogadták el:

„Azon polgárok, akik az antiszemitizmus ellen harcoló nemzetközi liga felhívására egybegyűltek, mélyen elítélik és megbélyegzik az antiszemitizmus felújítását, mely Németországban bárbar erőszak formájában nyilvánított meg és amely egyre nagyobb elnyomatást hárít a katolikusok és mindazok ellen, akik a szabad szó jogával próbálnak élni. Az egybegyűltek felhívással fordulnak a civilizált

világhoz, hogy fogjanak össze a hitlerizmus ellen, erősítsék a német áruk bojkottálását és az ellenpropagandát, hogy ezáltal megvédjék a világ békéjét a Harmadik Birodalom fenyegetéseivel szemben!”

Antiszemita kilengések Danzigban

Varsó, augusztus 6. A lengyel fővárosba riasztó hírek érkeznek Danzigból antiszemita zavargásokról. A német birodalomból irányított hadjárat a nemzeti szocializmus népszerűsítésére, Danzigban súlyos antiszemita

tüntetésekhez vezetett. Keletporoszországból állandóan rohamosztagos csapatok érkeznek a kikötő városba melyek a helyi osztagokkal együtt sorozatos felvonulásoka és tüntetéseket rendeznek Danzig és a szomszédos helységek utcáin és egyre fenyegetőbb magatartást tanúsítanak a zsidókkal szemben. Antiszemita fényreklámokkal látják el a teherautókat és izgató feliratokkal árasztják el a falakat. A zsidókat uccákon, így a zsidó hitközség háza előtt is a hitlerista rohamosztagosok régú butordarabokból barrikádokat állítottak fel és tüzet gyújtottak belőlük. Mindezt antiszemita jelszavak kíséretében vitték véghez. Zoppot fürdőhelyen a náci csapatok, melyek teherautókon érkeztek meg, behatoltak egy zsidó kávéházba és bántalmazták a fürdővendégeket, köztük számos külföldit is. Azon külföldi zsidókat, akik tiltakoztak a támadás ellen, törrel fenyegették meg a náci. Danzigban és Zoppotban a náci hatalmas plakátokkal ragasztották tele az utcákat, melyekben felszólítják a zsidókat, hogy hagyják el Danzigot. A rendőrség rendszerint akkor jelenik meg a helyszínen, amikor a tüntetők már elvonultak.

A romániai jobboldali pártok alkonya

A Vaida-féle akció már nem is létezik, a keresztény nemzeti párt pedig nagy nehézségekkel küzd

Bucuresti, augusztus 6. A Zorile mai számában mérleget csinál a hangos jobboldali mozgalmakról és megállapítja, hogy a szélsőséges demagógiával ébren tartott organizációk teljes csőd előtt állanak.

A jobboldali csoportok helyzetét semmi sem jellemzi jobban, mint a vaidista mozgalom katasztrófája. A numerus valahicus hajója megfeneklett és az egész párt fölött megfújták a halotti kürtöket.

Az a néhány nemzeti parasztpárti vezér, aki a gyors kormányrajtás reményében Vaidához csatlakozott, sietve menekült a sülyedő hajóról.

Jellemző, hogy hogyan szűnt meg a párt országos hivatalos orgánuma, a Frontul Românesc. Amikor a lap pénzügyi alapjai megszűntek, a lap munkatársai megpróbálták saját eszközeikkel fenntartani a lapot, abban a reményben, hogy az illetékesek csak tesznek valamit. Azonban nem lépett közbe senki sem. Sem Tilea, sem Voicu Nitescu, sem Mirto. A lap megszűnt, minthogy nincs is értelme hi-

vatalos lap megjelenésének, ha párt nem létezik.

Míg Vaida arra gondolt, hogy revízió alá vegye a numerus valahicus egész ideológiai komplexumát és keresse a kibékülés útját a nemzeti parasztpárttal, addig Mirto, D. R. Ionitescu, Voicu Nitescu és C. Anghelescu kölcsönösen egymásnak tesznek szemrehányást és egymást vádolják annak az akciónak a csődjéért, amelyben mindnyájan részeseek.

Nincsen jobb helyzetben a nemzeti keresztény párt sem. A Goga-Cuza fuzió csak formálisan jött létre, mert Goga párthívei közül a legszámottevőbbek részben Valjeant követik, részben pedig az Averescu-féle régi néppárt felé orientálódnak. De lázonganak a fuzió ellen az ifjú cuzisták is, akik sem Gogát nem akarják, se nem ismerik el Nichifor Crainic rájuk kényszerített elnökségét. Ugy, hogy a keresztény nemzietpárt nem fog tudni ellentálni az idő vasfogának.

Riadókészültségben a lengyel flotta, csapatösszevonások a német határ mentén

A lengyel kormány ultimátumszerű jegyzékben vámkedvezményeket követel Danzigtól

Danzig, augusztus 6. Danzig szabadváros és Lengyelország között az ellentétek egyre jobban kiéleződnek. Danzig szabadváros határában fekszik Gdingen egykori német halászkikötő, melyet azonban a lengyelek 17 év alatt alaposan kiépítettek. Gdingen — ma Gdynia — egyike az Észak-tenger legmodernebb és legjobban kiépített kikötőinek. A kikötőhöz mindössze egyetlen szárazföldi út vezet, a vasut, mely Tschewnél fut be Danzig szabadváros területére. A másik, a tengeri út szintén nem a legideálisabb, mert Gdingen annak a tengeröbölnek a végén fekszik, amelyben a Westerplatte nevű sziget fekszik, ez viszont Danzighoz tartozik.

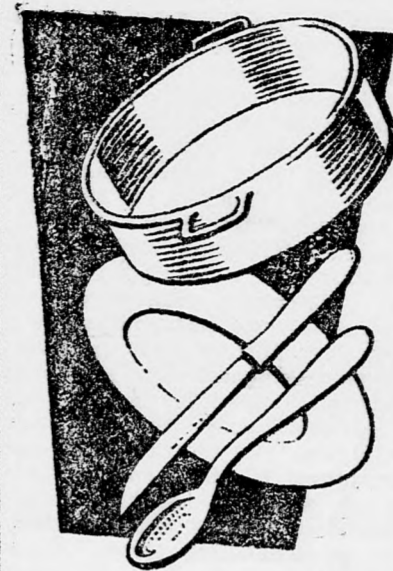
Amiről megfélekedtek

A versaillesi békeszerződésben Gdinget

a lengyeleknek adták a céllal, hogy Németországnak esetleg Danzigon keresztül észak felé irányuló forgalmának konkurrenciát ültessenek a nyakába, a Westerplatteról azonban megfélekedtek. A sziget miatt rengeteg vita volt, míg azután végre 1926-ban Danzig szabadváros és Varsó között megegyezés jött létre, melynek értelmében Lengyelországnak jogában áll a Westerplatten katonai őrseget tartani.

1933 februárjában a lengyelek teljesen megszállták a Westerplattet, azon a címen hogy a német nemzeti szocialista rezsim könnyen átcsaphat Danzigba is, ami ellenkezne a lengyel érdekekkel. Ettől kezdve a viszony alaposan elhidegült Danzig és Lengyelország között, a lengyel kormány nem engedett többé lengyel állampolgáro-

KIVÁLÓAN JÓ SZER A „SODIL”!

Nemcsak, hogy puhává teszi a vizet, de rendkívüli a TISZTÍTÓ HATASA és ZSIROLDÓ KÉPESSÉGE.

Tiszt mindent háztartási eszközök fém-, fa- és porcellán tárgyait, edényeit, evőeszközait, asztali mosdóit, fürdőszobákat, klozeteket, ablakot, padlót, stb...

PRÓBÁLJA KI A

SODIL

kat a zoppoti kaszinóba utazni, viszont Danzigban egyre sűrűbben megisméltődtek a tüntetések.

Lengyel jegyzék

Gdynia kiépítése most már fokozott mértékben folyt és a lengyel kormány ez év januárjában tárgyalásokat kezdett Danzig szabadváros szenátusával, kitől méltányosabb tranzitvámokat követelt a Gdyniába irányított lengyel áruk számára. A szabadváros szenátusa nem teljesítette teljes egészében a lengyelek kívánságát, amennyiben a bőrre, fára és más egynehány árura vonatkozólag továbbra is fenntartotta a meglehetősen magas vámokat. A lengyel kormány néhány nappal ezelőtt danzigit követve utján jegyzéket nyújtott át Danzigban és ebben a jegyzékben azt követeli, hogy a szabadváros szenátusa tegye szabaddá a forgalmat bizonyos lengyel nyersanyagok számára.

A lengyel jegyzéknek ultimátum színezete van, mert a követelés teljesítésére egészen rövid időt engedélyez a danzig szenátusnak. A lengyel lapok izgatott hangon foglalkoznak a jegyzékkel és azt írják, hogy ennek a lépésnek további fejleménye az lesz, hogy a lengyel kormány jegyzékben fogja megkérdezni a német birodalmi kormányt, vajjon tudomása van-e azokról az állapotokról, melyek a danzig szenátusban otthonosak?

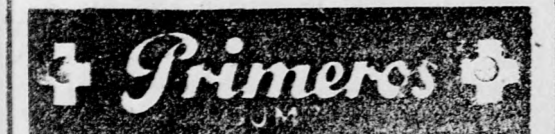
Magánforrásból származó hír alapján jelentik Gdyniából, hogy a lengyel flotta szombat reggel óta riadókészültségben áll és több lengyel ezredet is összevontak a lengyel határtól 30 kilométernyire. A csapatmozdulatok a Danzig szabadvárossal való vámviszályal kapcsolatosak.

Mint Varsóból jelentik, a lengyel kormány még nem döntött végleges állásfoglalása tekintetében, azonban hétfő reggeltől kezdve Danzig szabadváros felé lezárták a lengyel határt.

Rónaszék (Coștiui) gyógyfürdőn 40 százalékos kedvezményt kapnak az Uj Kelet előfizetői

Az Uj Kelet kiadóhivatala és a mara-muresi Astra-között a napokban megállapodás jött létre, melynek értelmében az Uj Kelet előfizetői Rónaszék (Coștiui) gyógyfürdőn kivételes kedvezményben részesülnek. A megállapodás értelmében az Uj Kelet előfizetői az összes fürdőjegyek árából 40 százalékos kedvezményt kapnak. A CFR 50 százalékos kedvezményt ad a costiui nyaralóknak. Az ellátás hihetetlenül olcsó, ugyancsak a lakások. A fürdőn orth. kóser vendéglő is van. Az Uj Kelet előfizetői a costiui kedvezmények miatt forduljanak Schön Dezsőhöz, lapunk ségheti megbízottjához.

A legmodernebb higiénia, Alikseptikusan preparálva, tiszta selyemfinom, nagy ellenálló képességű

Wider Jakob egyetlen héber nyomdája Erdélyben

SEINI, jud. Satmar

Betüntető, könyvkötészet, könyvkiadó, stereotypia

Vállalja a legszebb kivitelben bármilyen héber művet, pontoztat is, szidurim, machzorim, chamusim bármily nyelvű fordításban. — Ugyanitt jókarban levő borítékgyártó gép jutányos áron eladó.

EET

as éposza

Tragikum,

vagy

SPORT

Targu-Muresen Makkabi néven zsidó sportegyesület alakult

Cluj, augusztus 6. (Az Uj Kelet tud.) Az erdélyi zsidó sportegyesületeknek a Makkabi Világszervezetben történt lecsatlakozása után az erdélyi Makkabi szervezet elnöksége kötelezettséget vállalt az irányban, hogy Erdélyben széleskörű szervezési akciót indít be, amelynek célja azon városokban, ahol zsidó sportegyesület nincsen, a Makkabi sportegyesület megalakítása.

Ennek a szervezési akciónak során az erdélyi Makkabi szervezet elnöksége — mint már megírtuk — szervezési programtervezetet dolgozott ki, amelynek első pontjaként a már előkészítés alatt álló targonmuresi Makkabi sportegyesület megalakítása szerepelt. Mint targonmuresi tudósítónk jelenti, az erdélyi Makkabi szervezet elnökének közvetlen útmutatásai alapján az elmúlt napokban a targonmuresi Makkabi sportegyesület megalakult és a közeli napokban megkezdte aktív működését. A targonmuresi Makkabi egyesület mindenekelőtt torna-, uszós- és futballszakosztály alakított, de szervezés alatt vannak a többi szakosztályok is.

Megírtuk az intézkedések az irányban, hogy az Uj zsidó sportegyesület sürgősen elnyerje jogi személyiséget, valamint a hivatalos sportszervek részéről történő elismerést.

A targonmuresi Makkabi természetesen a cionista szervezet helyesorsportja, valamint az ifjúsági szervezetek közvetlen közreműködése mellett fogja a zsidó ifjúság fizikai és szellemi nevelését végezni.

Minden számban zsidók győztek a csehszlovák uszóbajnokságban. Vasárnap bonyolították le a prágai Barodo uszóstadióban Csehszlovákia uszóbajnokságait, amelynek minden számban zsidó versenyző diadalmaskodott, akik majd teljes számban a telavivi Makkabiadán is résztvettek. Eredmények: 100 m gyors: Steiner (Barkochba, Pozsony) 1:03.3. 200 m gyors: Getrauer (Haggibbor, Prága) 2:32. 400 m gyors: Getrauer 5:31. 100 m hát: Heilig (Barkochba, Pozsony) 1:16.2. 4x200 m gyorsstafféta: Haggibbor (Prága) 10:24.

Cernautin Ulést tartott a Romániai Makkabi Szervezet sporttechnikai bizottsága

Cluj, augusztus 6. (Az Uj Kelet tud.) A Brailában ez évben megtartott Makkabi kongresszuson, mint azt annak idején megírtuk, a sporttechnikai ügyek irányítására, valamint az ezzel összefüggő munkaprogram kidolgozására a cernauti Makkabi kapott megbízást. A határozat annak idején úgy szövegezte, hogy a romániai Makkabi szervezet mellett autonómiával felruházott sporttechnikai bizottság (MOTA) az összes tartományok delegátusából alakul meg. A cernauti Makkabi, amely a sporttechnikai irányítást el is vállalta, augusztus 5-re Cernautiba illésre hívta össze az illetékes bizottságot, amelynek kidolgozták a Makkabi sportegyesületeket annyira érdekő munkaprogramot és amelyet a közeljövőben megküldenek az országos központoknak, amelyek aztán továbbítják azokat a körzetükbe tartozó egyesületeknek.

A MOTA-bizottság természetesen meghatározta azokat a sportágakat is, amelyekben a Makkabi sportegyesületeknek működnie kell, valamint határozatot hozott abban az irányban is, hogy a Makkabi kötelezőbe tartozó zsidó sportegyesületek az összes szakosztályokban kötelesek háziversenyeket rendezni, hogy egyesületeknek és sportáganként növeljék az érdeklődést egyrészt, másrészt hogy az országos és országos Makkabi versenyeken a legjobb tudású zsidó sportolók vehessenek részt.

A kijutt antiszemita zavargások miatt ismét napirenden a berlini olimpiász kérdése

Párizs, augusztus 6. Melchior de Polignat, a nemzetközi olimpiai bizottság francia tagja, rámutatván a legújabb antiszemita zavargásokra, figyelmeztette a német birodalom illetékes vezetőit, hogy az olimpiai bizottság határozottan köti magát Hitler kancellár azon ígéretéhez melyet két évvel ezelőtt tett s amelyben kijelenté, hogy a sport területén semmilyen diszkriminálás nem fogja érni a nem-árjákat. Ha ezt a biztosítékot nem újítja meg a német kormány — írja Polignat — úgy az 1936-os olimpiász nem Berlinben, hanem más országban lesz kénytelen megtartani a bizottság.

A „Newyork Herald Tribune” legújabb jelelője szerint Mahoney, az Egyesült Államok amatőr-sportszervezetének elnöke, ugyancsak az 1936-os olimpiász Berlinben való megtartása ellen nyilatkozott, ha Németország továbbra is faji és felekezeti különbségeket alkalmaz a sportéletben. Mahoney felszólítja az amerikai olimpiai bizottságot, hogy ne ve-

gyen részt a berlini olimpiászban, ha nem kap biztos garanciákat az összes sportolók egyenlő kezelésére nézve. Követeli, hogy az amerikai sportszervezetek decemberi konferenciánkon újra szavazzanak a berlini olimpiászban való részvétel kérdésében.

Svájcban is erős mozgalom indult meg az olimpiász Berlinben való megtartása ellen. Párizsban arról beszélnek, hogy rendkívüli

konferenciára hívják össze a nemzetközi olimpiai bizottságot, az olimpiász kérdésében.

Gyenge szereplései miatt megvonták Camera utlevélét. Rómából jelentik: A fasiszta párt főtitkarsága megvonta az utlevél Primo Camera olasz óriásboxolótól, aki egymásután svéd el vereségeit és ezzel a fasiszta párt szerint szégyent hoz az olasz nemzetre.

KÖZGAZDASÁG

Hivatalosan is bevezették a „stabilizált lej” fogalmát

A jegybank ellenőrzése alá vonták a „stabilizált lej”-ben kötött biztosítási ügyleteket

Bucuresti, augusztus 6. (Az Uj Kelet tud.) Nemcsak biztosítási, hanem pénzügyi körökben is megeredemlen nagy feltűnést keltett a biztosítási felügyeleti hivatal egy most kiadott körlevele, amelyet a belföldi biztosító intézetekhez intézett. Minthogy a felügyeleti hivatal az ipari és kereskedelmi minisztériummal szemben függő viszonyban van és a minisztérium egyik alosztályát képezi, a körlevelének a lej-valutára vonatkozó megalapításait hivatalos álláspontnak kell tekintenünk.

A körlevél szerint a biztosítási felügyeleti hivatal felhatalmazza a hazai biztosító intézeteket, hogy „stabilizált lej”-ben biztosítási ügyleteket kössenek, mennyiben ehhez a Banca Naționala különleges felhatalmazását el-

nyerik. A stabilizált lejben kötött biztosítási ügyletek felett a jegybank a devizakereskedelemlre vonatkozó törvény rendelkezéseinek megfelelően fogja a felügyeletet gyakorolni.

A biztosító intézetek kötelesek lesznek a „stabilizált lej”-ben kötött ügyletek tartalmát hasonlóképpen stabilizált lejnek megfelelő értékekben elhelyezni, ugymin: stabilizációs záradékkal kibocsátott állampapírokban, stabilizált lejre szóló jelzálogköcsökben, vagy stabilizált lejben kötött életbiztosítási kötvényekre folyósított kölcsönökben.

A biztosítási felügyeleti hivatal fenti körlevele tehát megkülönböztetést tesz a „stabilizált lej” és a közönségesen forgalomban lévő lej között.

Egy szokatlan kényszerezegységi kérdés. Szokatlanul álló kényszerezegységi kérdés érkezett a jasi törvényszékhez. A Banca Moldova affiliációjaképpen működő Moldova Comerciala S. A. a konverziós törvény 50-ik szakasza értelmében kényszerezegységet jelentett be. A kéréshez becsatolt mérleg szerint a vállalat aktívái 113 millió lejt, passzívái 141 millió lejt tesznek ki, mely passzívában a Banca Naționala 140 millió 800 ezer lejje szerepel. A Moldova Comerciala egyébként 10 hónap alatt fizetendő 20 százalékos kvótát ajánlott fel hitelezőinek.

Koncesszionálják a denaturált szesz eladását. A szeszmonopol vezérigazgatósága elhatározta, hogy a denaturált szesz elosztását koncesszionálni fogja. Kísérletképpen egyelőre az ilfov megyei elosztást kiadták a bucaresti ispiirt S. A. cégnek.

Szakkamarákba tömörítik az importőröket? Bucuresti jelentéseink a kormányzat arról a tervéről számolnak be, hogy az importőr kereskedőket szakkamarákba tömörítik célból, hogy ezek a kamarák részben érdekvédelmet nyújtsanak tagjaiknak, részben pedig megkönnyítsék a külkereskedelem intézésére és ellenőrzésére szolgáló állami hivatalos szervek munkáját. A magunk részéről nem hisszük, hogy ez az újabb költségvetés jelentő terv az importőrök különbözőbb megelégedésével fog találkozni.

Nem lehet hadikölcsönkötvényekkel jegyezni államkölcsönt. Bizonyos lapjelentések kapcsán oly hírek terjedtek el, hogy az új kibocsátású belső kölcsönt lebellyezett hadikölcsönkötvényekkel is lehet majd jegyezni. A cluj-i pénzügyigazgatóság erre nézve telefonon érdeklődött a pénzügyminisztériumnál, ahol a hírek valódságára nézve határozott tagadó választ kapott.

Az importengedélyek kamarái illetékét sürgősen be kell fizetni. Az importengedélyek kamarái illetéke 2 ezrelék, amely az engedély elnyerése után utólagosan fizetendő be. A kontingentálási hivatal most rendelkezéssel közli, hogy a folyó évi első és második negyedévi importengedélyek utáni iparkamarai illetékek nyugtáit sürgősen terjesztse be, mert ellenkező esetben a késedelmes fizetők újabb importengedélyt nem kapnak.

Ismét üzemet bővit a Buhusi textilgyár. A Buhusi textilgyár részben Németországban, részben az Egyesült Államokban nagyobb gépmegrendelést eszközölt üzemének kibővítése érdekében. A szóbanforgó új gépek hivatalos értéke 3,400,000 lej.

Külföldi levelek és csomagok portójánál nem kell 44 százalékos felárat fizetni. A Banca Naționala tartott értekezleten elhatározta, hogy a külföldről érkező csomagoknál és leveleknél a 44 százalékos felárat nem kell fizetni. Lapok és folyóiratok előfizetésénél a felár 20 százalékos lesz. Külföldre szóló pénzküldeményeknél a 44 százalék megmarad, azonban ez csak akkor fizetendő, amikor a Banca Naționala megadja az átutalási engedélyt.

Helyzetjelentés a puhafapiacról. Ugy az erdélyi, mint a bánági puhafapiacok az utóbbi hetekben, mint az őszi szezon elején élénkség mutatkozik, amely főleg a nagyobb városokban észlelhető. Emiatt a kereslet is fokozódott. Mivel termelői körökben általánosan az a nézet uralkodik, hogy az árak emelkedő tendenciájukat megtartják, a nagyobb termelő cégek jelentősebb kínálattal nem lépnek föl. Az áremelkedésben való várakozást főleg azzal indokolják, hogy a belföldi árak a Keleten elért exportárakhoz viszonyítva, ha a devizaprémiumot is figyelembe vesszük, legalább 30 százalékkal olcsóbbak. A fakereskedők iparkodnak is készleteiket az őszi szezonbar elérhető forgalomnak megfelelően kiegészíteni. A nagytermelők között 1935 április havában létrejött árkonvenció szilárdan fennáll és ezen árak könnyen el is érhetők. Faragott fában az árak szintén szilárdak. Figyelembe véve a fűrészelt áru árát, faragott fában legalább 20 százalékos áremelkedés volna indokolt. Sajnos, a faragottfapiacok kisebb, anyaglag gyenge kezek is dolgoznak, amelyek legtöbbször minimális haszon mellett dobják piacra készleteiket. Ez a körülmény nemcsak az eladókra hat kedvezőtlenül, hanem gyakran a vevőkre is, akik közül mind többen látják be, hogy a folytonos árhullámszám nem helytálló és szívesebben dolgoznak némileg magasabb árak mellett a nagyobb termelőkkel, mivel így nyugodtak afelől, hogy a lekötött árut tényleg meg is kapják.

Aláírták az angol-román fizetési egyezményt. Tegnap délelőn Londonban aláírták az angol-román fizetési egyezményt. Leon albimiszter telefonon közölte, hogy Románia összes kívánságait teljesítették. Leon a delegáció tagjaival most Berlinbe utazik, hogy a németekkel is megállapodást kössön.

Megállapították a borszeszgyárak termelési kvótáját. A szeszmonopol vezérigazgatósága az erdélyi és bánági borszeszgyárak termelési kvótáit a következőképp állapította meg: Goldschmidt, Arad 1.5611; dr Löblé László, Oradea 2.9863; C. Kimmel, Timisoara 2.0361; Ludwig Frozius, Sibiu 1.5950; az oradeai Ladányi és Grünfeld gyár a buzai Berger & Adler cégre ruházta át 2.3076 százalékos kvótáját, míg a Mafgina-Resita corabiai üzem 1.1539 és 1.7647 százalékos kvótát kapott. A többi kvótát az ókárlysági és beszár-biai gyárak kapták.

Olaszország elfogadta a 44 százalékos devizafelárat. Az új román-olasz külkereskedelmi megállapodás értelmében Olaszország elfogadja a maga részéről a 44 százalékos devizafelárat, amennyiben Románia ezen 44 százalékos felárból más országoknak, mint Ausztriának, Magyarországnak, és Lengyelországnak kedvezményt, illetve engedményt nem ad. A június 11-e előtt Olaszországból importált áruk kifizetésénél a 44 százalékos felárat nem fogja a Banca Naționala felszámítani a romániai importőröknek.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, augusztus 7.
Bucuresti, 12.05: Cristea zenekar. — 17. Hangverseny lemezek. 19.20: Kamarazene lemezek. 20.15: Szólista est. 21.05: Rádió-zenekar. 22.15: Hírek.
Budapest. 6.45: Torna, utána hanglemezek. 10: Hírek. 19: Nápolyi dalok zongorakísérettel. 20.25: Hanglemezek. 20.20: Hírek. — 21.40: Jazz. 0.05: Hírek.
Bécs. 19.10: Szórakoztató hangverseny. 21.10: Salzburgi ünnepi játékok.
Brüsszel. 20: Szimfonikus hangverseny. Hilversum. 21.55: Szórakoztató zene.
Huizen. 19.45: Orgonahangverseny. 21.15 Szórakoztató zene.
Katonburg. 20: Alpár Gitta lemezek.
Ljubljana. 18: Exotikus virágok (zene). 21.50: Népdalok.
Luxemburg. 19.25: Szórakoztató zene. — 20.10: Rádiózenekar. 21: Hangverseny.
Milánó. 17.05: Szalonötös. 20.40: Opera. Osló. 20: Rádiózenekar.
Palermó. 20.45: Hangverseny.
Poste Parisen. 21: Kamarazene. 21.55: Kubai zenekar.
Prága. 15: Rádiózenekar. 21.10: A bécsi filharmónikusok hangversenye.
Radio Paris. 20: Gítárszóló.
Riga. 19.30: Rádiózenekar.
Róma. 17.05: Szalonötös. 19.45: Hangverseny.
Stockholm. 19.30: Szórakoztató zene.
Strassbourg. 20.45: Szimfonikus hangverseny. 20.05: Szórakoztató zene.
Varsó. 17: Rádiózenekar. 19.30: Hegedűverseny.

APRÓ HIRDETÉSEK

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „Mirea” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 115.

Parcellák a Házsongárdban. Hét darab legnagyobb, legszebb parcella a Házsongárd legszép helyén, szép, emelkedett, kilátásos, sima helyen, kitűnő termőfokkal beültetve, szállított áron eladó. Ertekezhetni: Cluj, Str. N. Iorga 5 alatt a tulajdonosnál.

Eladnék 2-3 parcella Zur-Salom földet. Ajánlatokat továbbít e lap kiadóhivatala „Sürgős” jellegre.

Kiadó azonnalra legmodernebb 4 szobás urilakás. Calea Regele Carol II. 7.

Három-négyszobás lakást, melyet úgy lehet átalakítani, hogy egy nagyobb terem és egy-két kisebb szobából álljon, kisebb klubhelyiség céljára keresünk sürgősen. Címeiket a kiadóba kérünk „Sürgősen kell” jellegre.

Cluj-i orvos új típusú, jóállapotban levő diathermiát és kvarzlámpát keres megvételre. Cim a kiadóban.

Eladok hihetetlen olcsón alig használt ruházati, háztartási és minden egyéb cikket. Veszek minden fentebb felsorolt cikket. Bizományi eladásra bármit elfogadok. Pieta Unirii 18 kapu alatt.

Keresek 8 éves fiam mellé egyetemi hallgatót egy hónapra perfekt román társalgásra teljes ellátás ellenében. Cim a kiadóban. Szép szmirnászönyveg (6x4 1/2 = 27 mtr) sürgősen olcsón eladó. Regele Ferdinand 34. I. 15.

Elsőrendű, konfekcióban jártas segédet keres Gárdos divatruház Petroseni.

Komoly házassági ajánlat! Impozáns külső és kiváló egyéni tulajdonságokkal rendelkező 27 éves öcsém részére, ki 11 év óta megyeszékhelyen levő nagykereskedelmi vállalat igazgatója, minden tekintetben megfelelő izraelita feleséget keresek. Ipari vagy kereskedelmi vállalatba benősülés előnyben. Úgy-nöki közbenjárás mellőzendő. Csakis közvetlen, komoly, kimerítő ajánlatok „Komoly és realis” jellegre e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Forgalmas központban fűszerüzlet berendezésel, áruval felszerelve azonnal átadó. Ertekezni „Coloniale” cégnél, P. Mihai Viteazul 35.

HIDETES AZ ÜZLET LELEKE: BIRDESSEN AZ UJ KELETBEN

Vád a miat

A bucare Más panamák

Bucuresti, augusztus 6. (tud.) Az amerikai stilusu zacsalás ügye, amely hónapokoztatja az ország és a künyét, drámai fordulópontmai napon. Ionel Stanesco kcedden délelőn egy órákogy Toni Ilescut, a szenkijárási vétség címén vádA vád alá helyezési okmátán a vizsgálóbíró részlelak vetette alá Toni Ileshangoztatta ártatlanságácsupán baráti szolgálatnak. Am éppen ez a valloszenyat alenőke többszötelt, pecsételte meg a sorsden egyes kihágatása sorlyozta, hogy nem mint ügynem, mint Vasilescunak hakkor azonban tagadta, hmot kapott volna. Így pedismerte el, hogy nem ügyerejével járt el, eo ipso ehogy vétett a befolyássalellen szóló 146. büntetőtörkasz ellen. Ez a szakasz h évig terjedhető büntőbüntevestést ír elő.

A vizsgálóbíró Toni Ileslyezését a következőképpenli Ilescu anyagi előnyökéCalatorescu javára közbNationala kormányzójánál,nyeknek elintézése végett, siliescu adott át neki megközbenjárása nem a kérvözöttjaként történt, nem isjárt el, hanem mint kijármán a B. T. K. 146-ik szbvétséget követte el. A közbviselőnél történt, mert a B.lckormányzója és tisztviselőlöknek tekintendők, ama szlye az állam a deviza törvsánál rájuk bízott. Toni rúgyan, hogy pénzt kapott vrasáért, azonban alapos gyják ennek az ellenkezőjét. ügyében való ismételt közbvesztésben nem magyarázhatpen, mint anyagi rekompemA belgaktól kicsalt 25 mításról Vasilescu és Nachtkielégítő választ adni, az kkoztatott summák összeadmindég hiányzik néhány mösszegegről feltételezhető, Ilescu honoráriuma volt.

CSALÁD-ÉS TULAJDON-VEDELME
NYUJT A PHON
ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁR

Vád alá helyezték a devizacsalás miatt Toni Ilescut, a szenátus alelnökét

A bucaresti tüzlő-testület pénztárnoka hétszáz ezer lejt sikkasztott el
**Más panamák leleplezésével akarják elterelni a devizacsalás nyomán fel-
 izgatott közvélemény figyelmét**

Bucuresti, augusztus 6. (Az Uj Kelet tud.) Az amerikai stílusú bucaresti devizacsalás ügye, amely hónapok óta foglalkoztatja az ország és a külföld közvéleményét, drámai fordulóponthoz érkezett a mai napon. Ionel Stanescu vizsgálóbíró kedden délután egy órákor úgy döntött, hogy Toni Ilescut, a szenátus alelnökét kijárási vétség címén vád alá helyezték. A vád alá helyezési okmányok aláírása után a vizsgálóbíró részletes kihallgatásnak vetette alá Toni Ilescut, aki újra hangzottatta ártatlanságát és azt, hogy csupán baráti szolgálatot tett Vasilescunak. Am éppen ez a vallomás, amelyet a szenátus alelnöke többszörösen megismételt, pecsételte meg a sorsát. Ugyanis minden egyes kihallgatása során azt hangsúlyozta, hogy nem mint ügyvéd járt el, hanem, mint Vasilescunak barátja, ugyanakkor azonban tagadta, hogy honoráriumot kapott volna. Így pedig, ha ő maga ismerté el, hogy nem ügyvédi megbízás erejével járt el, eo ipso elismerte azt is, hogy vétett a befolyással való üzérkedés ellen szóló 146. büntetőtörvénykönyvi szakasz ellen. Ez a szakasz hat hónaptól két évig terjedhető börtönbüntetést és hivatalvesztést ír elő.

A vizsgálóbíró Toni Ilescu vád alá helyezését a következőképpen indokolta: Toni Ilescu anyagi előnyökért Vasilescu és Calatorescu javára közbenjárt a Banca Nationala kormányzójánál, olyan kéréseknek elintézését végezt, amelyeket Vasilescu adott át neki megbízó nevében. Közbenjárása nem a kéréstevők megbízottjaként történt, nem is mint ügyvéd járt el, hanem mint kijáró, aki ilyenformán a B. T. K. 146-ik szakaszában előírt vétséget követte el. A közbenjárás köztisztviselőnél történt, mert a Banca Nationala kormányzója és tisztviselői köztisztviselőknek tekintendők, ama szerep miatt, melyet az állam a deviza törvény alkalmazásánál rájuk bízott. Toni Ilescu tagadja ugyan, hogy pénzt kapott volna közbenjárásáért, azonban alapos gyanúok igazolják ennek az ellenkezőjét. Egy százmilliósi ügyében való ismételt közbenjárás és idővesztés nem magyarázható meg másképpen, mint anyagi rekompenciációval.

A belgáktól kicsalt 25 millió lejt felosztásáról Vasilescu és Nacht nem tudnak kielégítő választ adni, az általuk felsorakoztatott summák összeadása után még mindig hiányzik néhány millió lejt, amely összegről feltételezhető, hogy a Toni Ilescu honoráriuma volt.

A vád alá helyezéssel egyidejűleg nem rendeltek el Toni Ilescunak letartóztatását. Főlleslegesnek látszott ez az intézkedés, mert az igazságügyi hatóságok úgy találták, hogy a vád alá helyezés elegendő elégtételt szolgáltatott letartóztatás nélkül is a megbántott közvéleménynek és nem volt szükség erre az intézkedésre a nyomozás biztonságának érdekében sem, mert a vizsgálat teljesen befejeződött és az összes részletek fel vannak derítve. A vizsgálat hatalmas anyagát, amely kötetekre rug, áttették az ügyészséghez, amely tíz napon belül elfogja készíteni a vádiratot, azután haladéktalanul kitűzi a főtárgyalást, valószínűleg még szeptember hó első napjaira. A szenációs bünpert, amelyre fel fog figyelni az ország egész közvéleménye, az ilfovi törvényszék fogja letárgyalni.

A vádiratot Manea ügyész fogja elkészíteni, aki a nyomozásban résztvevő és teljesen ismeri az egész ügyet. Ma még kihallgatták Vasilescut, Nachtot, Vasilescu feleségét és Moskovicsot, annak a háznak tulajdonosát, amit Vasilescu vett a feleség nevére. Calatorescu ma kérvényt nyújtott be, kérve óvadék ellenében való szabadonbocsátását, miután a vizsgálat befejezést nyert.

Egy politikai karrier kettő-roppanása

Toni Ilescu vád alá helyezése Románia politikai történetének egyik letragikusabb fejezete. Olyan korban van a szenátus alelnöke, amikor egy irigvelt politikai karriernek gyümölcsét élvezhetné csendes visszavonultságban. Nem mindennapi politikai karriert futott be ez az ember, akinek az utolsó tizenöt évben szerepe volt csaknem valamennyi fontos állami aktusban. Igen sok törvényjavaslat előadójaként szerepelt a különböző liberális kormányok alatt, jó nevű kodifikátor volt, az új büntetőtörvénykönyvi javaslat nagy részét az ő műve. Hihetetlenül szigorú férfi, aki purifikátor és morál-prédikátor szerepében tetszelgett, egyike azoknak, akik drákói szigorú követelnek az új büntető perrendtartástól és a halálbüntetés bevezetésének egyik legfőbb szószólója. A szenátus alelnöke, hírneves ügyvéd, aki országos hírű körökben szónokolt a védőpulpitus mögül, ma egyszerű vádlott, akinek a legközelebbi hetekben számot kell adnia milliósi jutalékokról, panamaszagu kijárásokról, kanalupi dinnyékről és félvilági hölgyekkel való közös kijárási üzleteiről.

Minden Vasilescu-féle ügyben szerepelt Ilescu

Már a panama kirobbanásának első pillanatában világos volt, hogy Toni Ilescu nem fogja elkerülni sorsát. Az a magas társadalmi és közéleti pozíció azonban, amelyet betöltött, hosszú hetekig lehetővé tette, hogy ne kerüljön közvetlen kapcsolatba a vizsgálóbíróval. A belgákkal szembeni szélhámoság kipattanása után azonban egyre újabb és újabb devizacsalási feljelentések érkeztek az ügyészségre, amelyben a bátorságra kapott kereskedők és gyárosok elpanaszolták, hogyan károsította meg őket milliókkal Vasilescu bandája. Valamennyi csalás ugyanarra a mintára készült, ugyanazok a személyek jártak el és mindegyikben szerepe volt mint protektorak Toni Ilescunak, akiről a volt bankkormányzó kabinetjének tisztviselői azt mondják, hogy gyakran jött kérvények el és nagy erőfeszítéseket tett, hogy a transzferre irányuló kéréseit el is intézzék.

Panamáért panamát
 A belgák kárára elkövetett 25 millió

csalás leleplezése olyan lavinát indított meg, amelynek következményei ma még beláthatatlanok. E panama napvilágra kerülése nyomán olyan hajmeresztő részletek derültek ki, a közéleti korrupcióról, amelyek az összes illetékes fórumokat, elsősorban a kormányt rendkívül kényes szituációba hozták. A közvélemény hangulata, a lapok állásfoglalása és maga az a szituáció, amelybe a kormány került, mind hozzájárultak ahhoz, hogy a kormány erélyes lépésekre szánja rá magát. Elsősorban az a cél, hogy valamilyen módon eltereljék a felzúgott közvélemény figyelmét erről a kellemetlen Vasilescu-Toni ügyről. Ennek az érdekében nyulnak sietve a Skoda-ügyhöz, sűrű házkutatásokkal és még sürűbb hírlapi kampányokkal, abban a reményben, hogy ennek hullámai elborítják a Vasilescu-ügyet.

Valószínűleg ugyanezért került szőnyegre a Cagero-ügy is. A kormány egyik hivatalos lapja, a Nationalul Nou napok óta óriási kampányt visel a Cagero kompenzációs cég ellen, amely a romániai import egyik lebonyolítója és ezzel kapcsolatban az exportból származó devizák egyik kezelője. A kampány úgy látszik bevezető akkordja a Cagero elleni vizsgálat beindításának, amely ügyben igen magasrangú személyek is érdekelve vannak.

A városokban 300, a falvakban 30.000 lélekre jut egy orvos

Bucuresti, augusztus 6. A Viitorul szerint nem sietnek a fiatal orvosok az egészségügyi miniszter által hirdetett falusi orvosi állásokra jelentkezni. Bár nemzeti hivatást gyakorolnának ezzel is jobb megélhetésük is biztosítva van, mégis ragaszkodnak a városi élethez. Ha ez így van,

akkor a jövőben senkinek sem lesz joga panaszkodni az intellektuális munkanélküliség miatt. A Viitorul még megjegyzi, hogy a városokban 300 lélekre jut egy orvos, míg a falvakban 30 ezer lélekszámra sem jut.

Általános tanítósztrájk készül Franciaországban a kormány gazdasági rendelkezései miatt

Párizs, augusztus 6. E héten fogják nyilvánosságra hozni a francia kormánytervet, amely elsősorban a francia-állampolgár munkanélkülieket kívánja munkához juttatni s akként igyekszik értékes alkotásokat létrehozni, hogy külföldi származású anyagok is csak a legminimálisabb mértékben találjanak a közmunkáknál alkalmazásba-vételt.

Egyidejű jelentés szerint a megyei prefektusokat Párizsba rendelték, hogy ismertessék előttük a kormány újabb takarékosági rendelkezéseit.

Párizs, augusztus 6. A francia tanítók kongresszusán a kormánypolitikával szembeni fegyverül az általános tanítósztrájk proklamálását ajánlották.

Helyreállott a rend Kréta szigetén

Szétoszlottak a sztrájkolók. Számos tiszt, katona és munkás sebesült meg

Athén, augusztus 6. (Rador.) Bakopulos tábornok jelentése szerint Kréta szigetén a rend teljesen helyreállt és a sztrájkolók nyugodtan szétoszlottak. A kormányzó manifesztumot intézett a lakossághoz, felszólította azt, adja át fegyvereit és lácson hozzá békés foglalkozásához. A tegnapi forradalmi zavargások áldozatai: 5 tiszt, 8 katona, 4 csendőr és 20 sztrájkoló munkás-sebesült, akik közül három halálra is sérült meg. A Reuter szerint 6 halottja és 40 sebesültje van a zavargásoknak. A hatóságok urai a helyzetnek.

nak, hogy semmi sem vall arra, hogy a kanadai sztrájk politikai céljai lettek volna. A vizsgálat folyamatban van.

TURISZTIKA

A Haggibbor turisztikai szakosztálya vasárnap, f. hó 11-én a következő kirándulásokat rendezi:

Autóskirándulás a Vlădeasara. Indulás reggel fél 5 órákor.

Gyalogkirándulás Cluj környékére kedvező idő esetén fürdővel egybekötve.

Jelentkezni a kirándulásokra az Arena sportáruházban lehet. Az indulás a kirándulásokra a Cal. Marechal Foch 10 alól történik. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

Az amerikai gyógynövények térhódítása az egész világon

Körülbelül egy évvel ezelőtt Amerikában bizottságot alakítottak a céllal, hogy kutatásokat végezzenek különböző őserdőkben. A bizottságban vegyészek, természet-tudósok és orvosok vettek részt. Kutatásaik folyamán rengeteg olyan felfedezést tettek, amelyek az orvostudomány szempontjából felbecsülhetetlen értékkel bírnak.

H. Molis amerikai és Ivata Sivata Nacamura japán tudósok fedezték fel ez alkalommal azt a gyógynövényt, amelynek kivonatából a „Gastro D.” név alatt forgalomba került új gyógyszer készült. Ebben a növényben olyan speciális, eddig ismeretlen hatóanyagot találtak, amely rövid használat után 10-15 éves gyomor-, bél-, epe- és vesehajókat is tökéletesen meggyógyít. A Gastro D. ma már az egész világon kapható. Romániában Császár Ernő gyógyszerész Calea Victoriei 124 Bucuresti terjeszti, vidékre 130 lej utánvétellel küldi.

Egy kis sikkasztás

Ezen nagy ügyek mellett szinte eltorpül az a 700 ezer lejes sikkasztás, amelynek a bucaresti tüzlőparancsnokságon jöttek a nyomára. Az itt lefolytatott vizsgálat megállapította, hogy Popescu főhadnagy, aki a bucaresti tüzlő-testület pénztárosa volt, hétszáz ezer lejt sikkasztott el. A csalást hamis könyvvezetéssel leplezte el a főhadnagy, amire annál is inkább módja volt, mert a tüzlőttestületnél nem tartották be a szolgálati szabályzatnak azt a szakaszt, amely előírja, hogy a pénztárosi teendőket a tisztikar tagjainak felváltva kell ellátnia. Popescu tíz éve egyfolytában volt a testület pénztárosa és a sikkasztott pénzből háromemeletes házat épített a Piata Independence-on. Amikor a sikkasztást leleplezték, a főhadnagy a hiányzó összegnek a felét azonnal letétbe helyezte, az összeg másik felére három emeletes háza nyújt fedezetet.

**CSALÁD-
ÉS TULAJDON-
VÉDELME**

**NYUJT A
PHÖNIX
ELETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG**

us 7.
zenekar. — 17
20: Kamarazene
est. 21.05: Rádió.
na hanglemezek.
lok zongorakise-
20.20: Hírek.
hangverseny.
kok.
s hangverseny.
oztató zene.
ngverseny. 21.15
ta lemezek.
virágok (zene.
koztató zene. —
angverseny.
s. 20.40: Opera
eny.
marazene. 21.55.
r. 21.10: A bécsi
ye.
66.
19.45: Hangver-
oztató zene.
zónikus hangver-
ene.
19.30: Hegedu-
mennyel követt
rendelkező „M.
rdinand 118.
n. Hét darab
la a Házsongárd
kedett, kilátásos
fákkal beültetve,
tekezhetni: Cluj
jdonosnál.
Zur-Salom földet.
p kiadóhivatala
bernebb 4 szobás
II. 7.
melyet úgy le-
agyobb terem és
on, kisebb klub-
ingósen. Címeket
kell” jelígre.
állapotban levő
keres megvétel-
alig hasznát
en egyéb cikke-
felsorolt cikke-
ármitt elfogadók.
é egyetemi hall-
omán társalgás-
im a kiadóban.
= 27 mtr)
e Ferdinand 34.
rtas segédet ke-
oseni.
Impozáns külső
okkal rendelkező
év óta megye-
edelmi vállalat
etben megfelelő
pári vagy keres-
előnyben. Ugy-
Csakis köz-
nlatok „Komoly
dóhivatalába ké-
szertizlet beren-
azonnal átadó.
P. Mihai Vi-
LEK:
KALASZTEH

Istenkeresők a kárpátok alatt

A MÁRAMAROSI CHASZIDIZMUS REGÉNYE

IRTA: SCHÖN DEZSŐ (42)

Lájer Lax, az ortodoxok gabbeja elhelyezkedett az almemoron és Avrum Lájber Junger, a szefárdok gabbeja is odatarott. Megállottak az asztalnál; az egyik oldalán egy kövér, erős ember állott, kinek fölénységét biztosította az a tudat, hogy az ő csapata erősen felkészült a harcra; a másik oldalán egy vékonydongájú vezér helyezkedett el, aki inkább csapatának elszántságában bízott. A vezérek kölcsönösen felszólították egymást, hogy hagyják el a posztot, a vita egyre hevesebb lett és akkor hirtelen (ki tudja: véletlenül történt-e, vagy szándékosan...?) meglökték az ortodox gabbet és a nehéz, testes ember végiggyurult az almemor lépcsőin.

Ez volt a vezényszó. A templomi ájtatoskodásra összegyűlt hívek felkapták a gyertyatartókat, letépték a kandelabereket, súlyos rézdarabok süvitettek a levegőben, strájmlik, imakönyvek, cipők és talliszok repültek. Ez így tartott néhány percig. A háboruskodásnak ez a formája tul gyermekeknek tűnt. A fanatizált tömeg egyetlen nagy összecsapásba akarta belefoglalni minden dühét és keservét. Felkapták a lócsákat és a pulpusokat, törtek és zuztak könnyörtelenül, egyetlen szeg sem maradt a helyén. A fejevesztett közelharcban az is előfordult, hogy az egypárthoz tartozók ütötték-verték egymást. Letépték orrukat, véres szétzúzott ábrázatok, bevert koponyák, gyermekírást és asszonyok jajkiáltása egészítette ki a képet. Másfél óráig tartott a tusa és tényleg csodálva volt határos, hogy egyetlen emberáldozata sem volt a harcban.

A gyávabbak és azok, akiknek nem volt kedve, hogy betöröszk a fejüket, a megmaradt lócsák alá bujtak és vártak, míg elmúlik a vihar. Egyesek sikeresen kijutottak a szabadba. Ertesítették a polgármestert és küvönült a rendőrség. A nagy felkészültséggel kivonult rendőrség egyelőre tehetetlen volt. Nagy nehézségek árán sikerült a főverekedőket ártalmatlanná tenni. Azután hozzá fogtak a hadszíntér megtisztításához. A törtekerecsket visszahelyezték a frigidárába és anélkül, hogy a hetiszakaszt felolvasták volna, vagy folytatták volna a muszaf-imát, a „jámber hívek” elvászorogtak a csatamezőről. A közönség szétment. Káromkodva, fenyegetőzve és átkozódva mentek haza. A sebesülteket összeszedték, egy részüket hazavitték, a súlyosabbakat a kórházba szállították. A templomot kiürítették. Óvatosságból a polgármester személyesen zárta le a templomot.

A nagytemplomban az ortodox-párt győzött. A szefárdok örökre kivonultak a nagytemplomból. Otthagyták a csatamezőt, ahol súlyos vereséget szenvedtek. A vesztett ütközet után hallgatólágon bár, de mégis lemondtak arról a vagyonról, melyet addig közösnek tekintettek.

Az erőszakos, fizikai háboruban az ortodoxoknak kedvezett a szerencse. Még csak az volt hátra, hogy az erkölcsei igazság fegyverét is kiverjék az ellenfél kezéből.

A híres templomotrány után Reb Lipe Teitelbaum vezérkara ebben az irányban is megtette a szükséges lépéseket...

HARMINCÖTÖDIK FEJEZET

A templomotrány után a Teitelbaum-párt békétárgyalásokat kezdett.

Addig ugyanis az volt a baj, hogy a szefárdok din-tórát kértek, amit az ortodoxok megtagadtak. Azt hangoztatták, hogy csak abban az esetben mehetnek beszédre, ha a szefárdok megsemmisítik a szakadást és visszatérnek az anyahitközség kebelébe. Mert az a kérdés, — mondták az ortodoxok, hogy a szervezetnek van-e létjogosultsága, vagy sem, már el lett döntve. Semmi szükség arra, hogy ők beszédre álljanak és erről a kérdéstről újabb disputákat folytassanak.

A templomotrány után az ortodox-párt rájött arra, hogy meg kell tartania a din-tórát. Már csak azért is, hogy az ellenfél legerősebb érvét ledönthessék és hogy rabbinikus döntéssel megkérjék a kezéből a sokat hangoztatott erkölcsi igazság fegyverét. A Teitelbaum-párt vezérkara világosan látta, hogy az ortodox szabályzat által nyújtott védelem folytán beszédre előtt sem veszíthet pozíciójából.

A harc első fázisában a konzervatív zsidó közvélemény nem tanúsított különösebb érdeklődést a sighet-i háborúval szemben. Nagy csatározások estek Sigheten, de a világ minderről nem vett tudomást. Amikor megkezdődtek a békétárgyalások és híre ment, hogy a magyarországi ortodox szervezet ügyével rabbinikus bíróság fog foglalkozni, felfigyelt a közvélemény. A köztudatban úgy szerepelt a szakadás ténye és az ortodox

szervezet, mint egy speciális magyarországi újdonság, melyet kényszerítő körülmények szűrték. A szakadás ténye nagy viharokat kavart fel a maga idejében, hiszen nóvum volt a zsidó történelmében. Időközben a vihar elült és mindenki beletörődött a változhatatlanba. A sighet-i háború aztán újra előrincigálta az ügyet és a közvélemény most már kíváncsian leste: vajjon, hogy fest a szakadás a gyakorlati halacha szempontjából nézve?

A sinevoi rebe állásfoglalása sokban járult hozzá, hogy megtartották a din-tórát. Reb Jechezke sinevoi rebe, a százi caddik fia volt. Könnyen vállallhatta a közvetítő-szerepét, mert a sighet-i udvarhoz szoros családi kapcsolatok fűzték, ugyanakkor a Káhán-párt vezetői, mint egykori százi hívők, a legnagyobb tisztelettel viseltettek vele szemben. Nyugodtan beleavatkozhatott az ügybe, mert mind a két pár engedelmesen követte utasításait.

A sinevoi rebe érintkezésbe lépett a pártokkal. „Az ortodoxia egysége szent és sérthetetlen — mondta a sinevoi rebe — de ha két olyan kiváló chaszid, mint Reb Kálmán Káhán és Reb Jidele Modern kifogásolja az alapszabályokat, ám vigyék a dolgot din-tóra elé.” A sinevoi rebe közvetítésének tudható be az is, hogy a pártok megállapodtak a döntőbíró személyében.

A „chumes”-ügy, vagyis a döntőbíró személyének kérdése hosszú időn keresztül jelenfette a probléma lényegét. Nem birtak a személyben megállapodni. Ez volt az áthidalhatatlan szakadék, amely a pártokat elválasztotta egymástól.

Az ortodoxok azzal érveltek, hogy a döntőbíró csak magyarországi rabbi lehet, mert a külföldiek nincsenek tisztában a szervezet lényegével. A szefárdok pedig azt kiabálták, hogy mihielyt az illető ortodox rabbi, alárendelt viszonyban áll a központi irodával szemben, mint érdekelt fél tehát nem hozhat ítéletet. „Pártatlan bíróságot akarunk — mondták a szefárdok, — viszont pártatlan bírót ebben az ügyben csakis külföldi rabbi lehet.”

Négy hónapon keresztül tárgyaltak, de a tárgyalások nem vezettek eredményre. Ugy tűnt, hogy sohse fognak zöldágra vergődni, a békeakció a döntőbíró személyének kérdésén fog elbukni.

Négy hónap, után a sinevoi rebe határozott indítványt jött. Az öccsét ajánlotta döntőbíróknak, Reb Burechl rudniki rabbit. A pártok megtanácskozták a dolgot és elfogadták az ajánlatot.

Függetlenül attól, hogy a sinevoi rebe ajánlotta és a pártok részére magában ez a tény is obligációt jelentett, a rudniki rabbi személye mindkét pártnak megfelelt. A sighet-i rabbinak eredetileg sógora volt, Reb Zálmen Lájber lánya volt az első felesége s annak utána, hogy a felesége meghalt, továbbra is fenntartotta a rokoni kapcsolatokat. A szefárd-párt vezetőihez meleg baráti szálak fűzték, hiszen ő is fia volt a nagy százi caddiknak. A rudniki rabbinban megbíztak a felek és mindegyik párt külön-külön remélte, hogy Reb Burechl az igazi békeangyal és ő fogja az ő igazát napfényre hozni.

(Titokban arra is számítottak, hogy ha Reb Burechl esetleg, óvjon Isten, netalántán mégis az ellenpárt javára hozna döntést, akkor éppen a döntőbíró személye miatt meglehessen támadni az ítéletet... A szefárdok azt mondhatták, hogy a bírót elfogult és sógora javára döntött, az ortodoxok pedig — hát igen az, ortodoxok is gondoskodtak volna valami okról, amit semmisségi panasz gyanánt fel lehetett volna használni...)

A rudniki rabbi közismert alakja volt a chaszid mozgalomnak. Zseniális koponya, okos és tudós ember volt. Tudták róla, hogy az apja nagyon kedvelte. A rudniki rabbi abban a hitben nevelkedett, hogy az ő apja Bál Sémnél is nagyobb. Szentül meg volt győződve arról, hogy az ő apja fölötté áll az összes, öt megelőző caddikoknak s amíg az apja életben van, senki más nem lehet a chaszidok vezetője. A rudniki rabbi kiméletlen ellenfele volt a korabeli összes caddikoknak. Ugy tudták, hogy benne volt a keze a százi-szadagorai háborúban, hogy ő tútelte az apját a szadagorai rebék ellen s hogy ő mozgatta a kulisszákat olyképpen, hogy a százi-szadagorai háború világotránnyá dagadjon. A rudniki rabbi sujtott jobbra is, meg balra is. Még sógorára, a rozwodovi caddikra sem volt tekintettel. Könnyörtelenül leterített mindenkit, aki nem ismerte el nyíltan és alázattal a százi rebe főnhatóságát. Beavatott chaszidok úgy tudták, hogy Reb Burechl Rudniker a medziburzi Reb Burechl Bál Sém unokája volt s abban a meggyőződésben élt, hogy csakis ő, mármint Bál Sém házában egyes leszármazottja méltó arra, hogy chaszid rabbi és caddik legyen...

Ez az ember megfelelt mindkét pártnak és így ő lett a rabbitanács elnöke.

Miután megállapodtak a döntőbíró személyében, ki-tűzték a tárgyalások időpontját is. Az öttagú rabbitanácsban a szefárd-pártot Reb Chájem Lájber Káhán és Reb Fájvel Hudwitz, brodsini rabbi képviselte. Az ortodoxpártot Reb Slajme Lájber Tabákot, a sighet-i rabbinátus fejét és Reb Jajzep Rosenberg püspökladányi rabbit delegálta. Beneveztek még főmegbízottakat is, ortodox részről elsősorban Reb Majse Árje Freundot és Reb Jánkev Grünwaldot, szefárd részről Reb Majse Szimehe Káhánt és Reb Náchmen Hers Káhánt.

1887 márciusában ült össze Sigheten a beszédin. Ugy a szefárdok, mint az ortodoxok teljes vértében állottak ki a fórumra. Az első napokban a körül folyt a vita, hogy hát tulajdonképpen ki az alperes. A pártok képviselői igyekeztek bebizonyítani, hogy ők jogaikban ülnek és ez a körülmény a „házuke” din-tóra szerint kivételes előnyöket biztosít. A végén az ortodoxpárt mégis vállalta a kevésbé haládatos szerepet, majd megbízottait a következő pontokban szerezték le állásponjtjuk helyességét:

1. A szefárd hitközség a hatóságok előtt is mint status quo alapon szervezkedett hitközség szerepel, így a régi iszur föltétlenül rá is vonatkozik.
2. A régebbi iszurtól függetlenül, a helyi rabbinátus ötvenegynéhány rabbi csatlakozásával újabb iszurt mondott ki a szefárdok felett.
3. Az ortodox anyahitközséggel versenyeznek s ezáltal megrövidítik a hitközségi alkalmazottakat. Nem járulnak hozzá az övegy reben fizetéséhez, ami pedig akkor is kötelességük, ha új nevet vettek fel.
4. A hitközség társaságot képez és ebből a társaságból a szefárdok kiváltak. Mindenekelőtt tehát szegezze le a beszédin, hogy az ortodox-párt jogaiban ül.

Annak a ténynek a megállapítása, hogy az ortodoxok jogaikban ülnek-e, vagy sem, napokra kitöltötte a beszédin munkaprogramját. Választ kellett adni arra a kérdésre, hogy miért vannak az ortodoxok ezen jogok birtokában. Precízrozni kellett a kérdést: vajjon Magyarország területén — din-tóra értelmében: — vallásos, hithű közület csakis az ortodox központi iroda egésze alatt működhet-e, vagy sem? Ez volt az a kritikus pont, amely esztendőközön keresztül állandó kedélyhullámzást idézett elő a zsidóságban és a sighet-i ügyet is egycsapásra az érdeklődés homlokterébe állította. A pártok ki akarták teregetni a beszédin előtt azt a sok piszkot, ami a három és fél esztendő háboruskodás során felgyülemlt. Firtatták az alapszabályokat és mindegyik párt képviselője versengett azért, hogy bebizonyítsa, miszerint az ő pártja meg akarja menteni a vesztézetett vallásos zsidóságot. Vitakoztak azon, vajjon akarta-e Reb Zálmen Lájber annakidején a sighet-i hitközségnek ortodox alapon való megalkulását? Vajjon elfogadta-e az egész közgyűlés az első alapszabályokat? Vajjon képes-e a pesti központi iroda megvédelmezni a vallásos zsidóság érdekeit? Vajjon nem-e sáfárkodott hitlenül az ortodox hitközség vezetősége az elmúlt három és fél esztendő alatt?

A szefárdok magatartása a din-tóra során magán viselte egy elkeseredett élet-halálharc ismertető jelét. Az egyik félőrában vallások voltak a végtelenségig, aggódtak a töréért, a vallásért, a zsidóságért, szóval papábbak voltak a pápánál, — viszont a másik félőrában szentségeket romboltak és tabukhoz nyultak. Érvekkel öséségesen el volt látva mind a két párt. Ha szemére vetették az egyik szefárd főmegbízottnak, hogy a zsidó kongresszuson, mint a maramuresi zsidóság delegátusa elárulta a „Hitör”-egylet érdekeit és kémkedett a kongresszerek javára, akkor a szefárdok sem voltak restek és igyekeztek bizonyítani, hogy az ortodox párt vezetősége évente nyolcezer forintot lopott a hitközség pénztárából. Egy héten keresztül ülésezett a rabbi-tanács, de még mindig nem jutottak tul az ortodox-párti követelés első pontján.

A rabbi-tanács egyik tagja, Hurwitz brodsini rabbi, aki a beszédinben a szefárd pártot képviselte, a tárgyalások menetéből megállapította, hogy amennyiben a din-tóra befejeződik, a szefárdok ügye elbukott, mert Reb Burechl Rudniker az ortodoxok javára fog dönteni. Hurwitz rabbinak nagy gyakorlata volt. Abból a módból, ahogy a döntőbíró igyekezett a tényállást tisztázni, megismerte ennek véleményét. Tudta, hogy az ilyen esetekben, amikor a döntőbíróknak végleges ítélete van és csupán a forma kedvéért veti a tárgyalásokat, nem érdemes harcot folytatni. Ezért, mint végső fegyvert az obstrukciót vette igénybe. Félnapos pülpulisztikus magyarázatokat mondott és huzta a tárgyalásokat. S amikor kifáradt az agyonbeszélésben, más eszközöz nyúlt. Egyszer a feje fájt, máskor egy olyan könyvre volt szüksége, amit nem lehetett Sigheten beszerezni. Ha a beszédin szétmegy — így gondolkodott Hurwitz rabbi — még nem hangzott el az ítélet. A látszatnak eleget tettünk, hiszen elmentünk a din-tórához. Később talán sikerülni fog a dolog és a hadakozó felek egy független döntőbíró személyében fognak megállapodni. Hurwitz rabbi taktikája bevált, mert közeledett a purim és a beszédin tagjai haza akartak utazni. Elutazásuk előtt a beszédin tagjai abban állapodtak meg, hogy tizen-négy napon belül elkészítik véleményüket és ezt írásban eljuttatják a döntőbíróhoz, hogy ő annak alapján mondjon ítéletet. Hurwitz rabbi hadtérve bevált: a rabbi elutaztak, a beszédin szétment.

(Folytatjuk)

Az Országos Zsidó Tagozat
Str. Saguna 7 sz. alatt
szerdán, augusztus 7-
között dr Spitzer Józ

— Titulescu utiprogr
jelentik: Az Epoca ér
augusztus 28-án megtart
ferencia előtt Titulescu
zik, majd a konferencia u
jén Genfbe megy a népsz
szakára.

— 500.000 lej értékű
pott el a Har Karmel h
jelentik: Boris Budus, co
kás tegnap belépdött az
palesztinai zsidó hajó v
jába és ötszáz ezer lej é
angol fontot lopott el o
el, amikor egy constantia
kezett a palesztinai pénz

— Két Benes-párti esch
náci-csoport átszalt Né
letartóztatták őket. Prág
nes nemzeti szocialista
„Szabadság Örei” c. torna
nap egy német nemzeti sz
csalta a német határon,
őket és Dannebergbe szá

— Naggyűlést tartott
szemitizmus ellen küzdő
lentik: Az antiszemitizmu
tegnap este naggyűlést ta
javaslatban elítélték a h
kat és felszólították a k
tömegeket, küzdjenek vé
jogtalanságok ellen.

— A lengyelek tiltakoz
futott az első német él
Danzigba. Varsóból jelent
élelmiszerszállítvány a l
jök tiltakozási dacára, h
Tudivalevó, hogy Danzig vá
mentesnek nyilvánította a
szállítványokat, ami ellen
takozott, mert Danzig a
része.

— Nchéz székülésben s
gyakori fejfájás, mellny
gyomorműködési zavarok é
mas végbélhajók — mint
előesés, polipus, sipoly, szü
életet nehezé, iganak reg
pohár természetes „Feret
vizet.

— Ismét véres harc vol
medánok és hinduk csoport
ból jelenik: Amikor a ren
választani egy összevereked
zulmán csoportot Champ
valóságos harc keletkezett,
mán két személy meghalt,
sebesült.

— Közönetnyilvánítás. M
nak és ismerősöknek, kik
illetve fiam és testvértünk é
mával fájdalomunkat rész
igyekeztek, ezuton mondunk
Fodor Dezsőné, özv. Fodor
Fischer Józsefné, Fodor
Emil.

— Róvid hírek mindenün
nagy filmkutatásban tűz ü
ezer filmtekercsekkel telt ü
zatul. — A Financial Times
világ tengerhajózása az el
690 tonnával csökkent. —
tik, hogy a jugoszláv korm
nár költséggel képített a
kikötőt. — Szófiából jelen
zieff volt bolgar közköztat
Musanoff volt kormányána
— Brüsszelből jelentik, hogy
ismeretlen okból kifolyólag
rándulóhajó. A hajó súlyos
vizbe ugrott, akiket megme
tési munkálatoknál résztve
bajnokné is, aki tizenöt ször
mokka és 15 ember életét
Legujabb statisztika szerint
ezer az ipari munkanélküli
dül Szófiában 13 ezer ip
kenyer nélkül. — Mexikó
pasztalt orkán pusztított,
áldozatot követelt. — Egy
a japánál kötött kereskedé
ezentul Angliából fogja fe
ségelet.

HIREK

Az Országos Zsidó Párt Cluji Tagozatának

Str. Saguna 7 sz. alatti jogvédő irodájában szerdán, augusztus 7-én délelőtt 1-2 óra között dr. Spitzer József tart inspekción.

— Titulescu utiprogramja. Bucurestiből jelentik: Az Epoca értesítése szerint az augusztus 28-án megtartandó kisanant-konferencia elött Titulescu Bad-Gasteinba utazik, majd a konferencia után, szeptember elején Genfbe megy a népszövetségi tanács ülés-zakára.

— 500.000 lej értékű palesztinai fontot lopott el a Har Karmel hajóról. Constantinából jelentik: Boris Budus, constantinai kikötőmunkás tegnap belopódzott a Har Karmel nevű palesztinai zsidó hajó vendéglősnéek kabinjába és ötszáz ezer lej értékű palesztinai és angol fontot lopott el onnan. Akkor fogták el, amikor egy constantinai pénzváltónál jelentkezett a palesztinai pénzzel.

— Két Benes-párti cseh tornászt egy német náci-csoport átsalt Németországba, ahol letartóztatták őket. Prágából jelentik: A Benes nemzeti szocialista pártjához tartozó „Szabadság Órei” c. tornaegylet 2 tagját tegnap egy német nemzeti szocialista csoport átsalta a német határon, ahol letartóztatták őket és Dannebergbe szállították.

— Naggyűlést tartott Párizsban az antiszemitizmus ellen küzdő liga. Párizsból jelentik: Az antiszemitizmus ellen küzdő liga tegnap este naggyűlést tartott. A határozati javaslatban elítélték a hitlerista módszereket és felszólították a keresztény és zsidó tömegeket, küzdjenek vállvetve a hitlerista jogtalanságok ellen.

— A lengyelek tiltakozása ellenére is bejutott az első német élelmiszerszállítmány Danzigba. Varsóból jelentik: Az első német élelmiszerszállítmány a lengyel vámhatóságok tiltakozásai dacára, befutott Danzigba. Tudvalevő, hogy Danzig város szenátusa vámtmentesnek nyilvánította a német élelmiszerszállítmányokat, ami ellen Lengyelország tiltakozott, mert Danzig a lengyel vámterület része.

— Nehéz székülésben szenvedők, akiknek gyakori fejfájás, mellnyomás, szívdobogás, gyomorműködési zavarok és különösen fájdalommas végtagbajok — mint aranyér, repedés, előéés, polipus, sipoly, szűkület — teszik az életet nehézé, igyanak reggel és este negyed pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.

— Ismét véres harc volt az indiai mohamedánok és hinduk csoportja között. Patnából jelentik: Amikor a rendőrség szét akart választani egy összeverekedett hindu és muzulmán csoportot Champaraan városkában, valóságos harc keletkezett, amelynek folyamán két személy meghalt, öt súlyosan megsebesült.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonoknak és ismerősöknek, kik drága jó uram, illetve fiam és testvérünk elhalálása alkalmával fájdalomukat részvétükkel enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk köszönetet. Özv. Fodor Dezsóné, özv. Fodor Bertalané, dr. Fischer Józsefné, Fodor Ilonka és Fodor Emil.

— Rövid hírek mindenünnen. Firenze egyik nagy filmraktárában tűz ütött ki, amelynek ezer filmtekercsekkel telt doboz esett áldozatul. — A Financial Times adatai szerint a világ tengerhajózása az előző évhez képest 690 tonnával csökkent. — Belgrádból jelentik, hogy a jugoszláv kormány 85 millió díkár költséggel kiépíteti a belgrádi Száva kikötőt. — Szófiából jelentik, hogy Bojadzieff volt bolgár közoktatásiügyi miniszter, Musanoff volt kormányának tagja meghalt. — Brüsszelből jelentik, hogy a Meuse folyón ismeretlen okból kifolyólag elsüllyedt egy kirándulóhajó. A hajó súlyedésénél 70 emeer vízbe ugrott, akiket megmentettek. A mentési munkálatoknál résztvett Bastini uszó-bajnok is, aki tizenötször ugrott a hullámokra és 15 ember életét mentette meg. — Legújabb statisztika szerint Bulgáriában 36 ezer az ipari munkanélküliek száma. Egyedül Szófiában 13 ezer ipari munkás van kenyér nélkül. — Mexikóban rég nem tapasztalt orkán pusztított, amely 200 halálos áldozatot követelt. — Egyiptom felbontotta a japánnal kötött kereskedelmi szerződést és ezúttal Angliából fogja fedezni textilszükségletét.

— Berstben és Toulonban véres tüntetést rendeztek az arzenál munkásai. Berstből jelentik: Az arzenál munkásai illetményeik 10 százalékos leszállítása miatt a kikötőben tüntettek és az internacionálét énekeltek. Ugyanilyen tüntetést a touloni arzenál munkásai is rendeztek, miközben összeütköztek a rendőrséggel. Ennek a demonstrációnak 10 sebesültje van.

— Anglia és Franciaország visszautasították Olaszország kölcsönkérését. Rómából jelentik: A Stefani ügynökség jelentése szerint a Sun című angol lap július 31-i számában azt írja, hogy angol pénzügyi körök visszautasították Olaszország számára kölcsön nyújtását és éppigy történt Párizsban is. Ez a hír teljeesen alaptalan, az olasz kormány megismétli, hogy sehol sem kért kölcsönt.

— Egy párizsi kommunista csoport szétverte a hazafias ifjúság gyűlését. Párizsból jelentik: 100 főnyi kommunista csoport behatolt a hazafias ifjúság gyűléstermébe, ahol nagy botrány és verekedés keletkezett. Revolverek is előkerültek. A verekedésnek 12 sebesültje van, kettő súlyos. A rendőrség válaszként szét a két tábor. 30 letartóztatás történt.

Ma, kedden premier a ROYAL-mozgóban

I. Betyárbecsület

A legszenzációsabb premier cowboy sláger. Zane Grey regénye után. Főszerepben: RANDOLF SCOTT a világhírű lovas

Előadások kezdete: Betyárbecsület: 3.20, 6.20, 9.20, Sziget: 5, 8, 10.30.

Nagy kettős premier műsor:

II. Sziget

Modern szuper-film. Fősz.: BRIGITTE HELM, WILLY FRITSCH. Uj Paramount journal.

— Nagyban terjed a kommunista izgatás Szíriában. Londonból jelentik: A Times jelentí Beyrouthból, hogy a rendőrség minden erőfeszítése dacára, a kommunista izgatás tovább tart Szíriában. Péntken kommunista jeleket rajzoltak az angol konzulátus épületére és ilyen felirású cédulákat ragasztottak ki: „Le az angol gyarmati politikával. Eljének a palesztinai éhségstrájkolók”. A rendőrség több letartóztatást eszközölt.

— Borotváló pengét készítenek Csehszlovákiában — üvegéből. Londonból jelentik: A Financial Observer értesülései szerint a csehszlovákiai üvegyárak az üvegből készült borotváló pengét be akarják vezetni. Ez élességben állítólag felette áll az acélpengének.

— A szovjet nehéziparában nagyarányú sikasztásoknak jöttek nyomára. Londonból jelentik: A lapok közlik, hogy a szovjet nehéziparában, a Dyept-üzemeknél nagyarányú sikasztásoknak jöttek nyomára. Számos vezetőembert kellett letartóztatni a visszaélésekkel kapcsolatban.

— Fej-, váll- és ágyékrheumánál, ischiásnál, idegfájdalmaknál, szagatásnál és zsá-bánál a természetes „Ferenc József” keserűviz rendkívül hasznos háziszser, mert korán reggel egy pohárral bevéve, az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja és méregteleníti.

— Háromezer bezárt bankot nyitottak meg újra Amerikában. Newyorkból jelentik: Hivatalos tájékoztató jelent meg arról, hogy az Egyesült Államokban a krízis folyamán bezárt pénzintézetek közül több mint háromezret újra megnyitottak.

— Csökkent a munkanélküliség Csehszlovákiában. Prágából jelentik: Csehszlovákiában a munkanélküliek száma 566 ezer 522. A csökkenés a csehek lakta területeken 4, a morvaországi kerületekben 5, a tót felföldön 20,5 és a Kárpátalján 13,2 százalék.

— Lezuhant készülékével és szörnnyethalt egy francia sztratoszféra-repülő. Párizsból jelentik: Cogno pilóta egy sztratoszféra-készülékkel lezuhant Bonnières közelében és azonnal meghalt. A katasztrófa oka a repülő rosszullete, aki nem bírta ki a 10.000 méter magasságban való egyórás tartózkodást.

— Diplomáciai lépés egy revü miatt. Londonból jelentik: Londoni lapok arról számolnak be, hogy egyik amerikai revüben a japán császárról színreadott karrikatura miatt valószínűleg diplomáciai lépésekre kerül sor. A tokiói kormány elrendelte, hogy newyorki nagykövete szakítsa meg szabadságát, haladéktalanul térjen vissza Washingtonba és jelentsen be tiltakozást a sérelemért. A karrikatura — amelynek talán diplomáciai következményei lesznek — ágyutalp mellett ábrázolja a japán császárt, feje felett tábla Nobel-díj felirással.

Gazdasági hírek Palesztinából

Az Agricultural & Building Bank Ltd. égisze alatt kőolajkereskedelmi részvénytársaság alakult Palesztinában, melynek célkitűzése kőolaj import és feldolgozás, szerzeágozó szervezettel az ország egész területén. Az alapítási előkészületek előre láthatólag október haváig befejezést nyernek, amely időpontra a társaság tényleges működésének megkezdését tervezi.

A palesztinai vízellátás kérdését geofizikai előtanulmányok segítségével igyekeznek gyorsabb ütemben megoldani és a Dr. A. Lönnberg és Ing. A. Lövenstein kutató irodájának jelentése szerint 1934 márciusától 1935 májusáig 26 hidrologiai kutatást végeztek geofizikai módszerek segítségével és alkalmazásával. Vidékek szerint a következő beosztással: Emek Jizra'elben 7, Somronban 6, Saronban 6, Negevben 4, Hegyvidéken 3. A végzett kutatások alapján, melyeket részben nemzeti intézmények, részben magánintézmények felkérésére történtek, 8 helyen megkezdtek a furásokat és 7 esetben (Kibuc-Hakoves, Pardesz Samrot, Cofit, Kfar Ata, Karkur, Be'er Tuvia) az eredmények teljesen megfeleleltek a geofizikai prognózisnak.

A román kormányval folytatott tárgyalások eredményeként a palesztinai narancs részére az elkövetkező időnyre 200.000 láda behozatali kontingenst biztosítottak. Továbbá LP. 30.000 összeg szerinti kontingenst állapítottak meg egyéb palesztinai áruk behozatala javára. Főleg müfogat, olaj és gyümölcs-szörpök jönnek számításba. A tárgyalások kétségtelenül nagy fejlődést jelentettek, mivel a megállapított kontingens a tavalyi összeg kétszeresét teszi ki.

Haifában új bankot alapítottak „Csehszlovák-Palesztina Bank Ltd.” cégmegnevezés alatt. Az alapítási Philipp Mayer & Co. utján történt LP. 50.000 jegyzett alaptőkével, melyből 25.000 font már be van fizetve. A bank üzlethelyisége a haifai Merkaz Mischari új épületében lesz és 1935 októberében kezdi meg tényleges működését. A Csehszlovák-Palesztina-i kereskedelmi forgalom elmélyítése a bank célkitűzései közé tartozik. E célból Haifában csehszlovák áruk állandó raktárát fogják fenntartani és Prágában állandó palesztinai árukiállítást rendeznek be. A haifai Philipp Mayer & Co. cég vállalta a további részvények terjesztését.

Az Emek Jezreel déli részén J. Chankin és az Agricultural & Building Bank alapításában 20.000 dunam területen új mezőgazdasági kolónia létesül Jokneam névvel. A település a vegyes gazdálkodás elvén épül fel és minden telepes 50 dunam területen gazdálkodik, melyből 15 dunam csatornázza van. A telepen 350 család részére van hely.

Az első palesztinai rizshántó üzem 35.000 font alaptőkével megkezdte működését.

A Hule-terület lecsapolása ügyében újabb tárgyalások folynak, melyek azt célozzák, hogy a Palestine Land Development Co., mint a hulei koncesszió jelenlegi tulajdonosa a koncessziót a Nemzeti Földalappal és Emicának (Az Emergency Fund, Jerusalem és a Jewish Colonisation Association, Paris, által alapított társaság), mint egyenlő jogú kedvezményezetteknek adja át. Az Emica a végleges döntés előtt Palmer, Rendel & Tritton londoni céget bízta meg a lecsapolás pontos költségvetésének megállapításával. Ugyanezen cég építette annak idején a haifai kikötőt is. A költségvetéshez szükséges mérési munkálatok most vannak folyamatban.

Palesztinában hat alkohol és szánsavgyár van, melyekből jelenleg csak három van üzemben. A többiek nem működnek, mivel e három gyár a teljes szükségletet fedezi és a szomszédos országok magas vámvédelme az exportot lehetetlenné teszi. A Palestine Alcohol and Carbonic Acid Co. Paca Ltd. az egyik jelentékeny üzem, mely Bajith Vöganban működik és befizetett alaptőkéje LP. 10.000.

— Megtálták Sztambulban a bizánci császári kastély nyomait. Ankarából jelentik: Bewther svéd archeológus a török kormánytól nyert kutatási engedély alapján már hosszabb ideje ásásokat végzett Sztambulban az Achmed szultán tér közelében. A tudós a régi bizánci császári kastély nyomait kereste. A kutatások most eredménnyel jártak. Sikertült feltárni a kastély alapjainak és mozaikokkal kirakott falainak egy részét. Az ásásokat folytatják.

רֵיזֵיד יָמִי תַרְזֵי-יִשְׂרָאֵל

חֵיפָה

PALESTINE MARITIME LLOYD Ltd.

HAIFA

Az első Zsidó Tengerhajózási Társaság hajóinak nyári menetrendje:

Indul Constanfából:

Har Karmel	augusztus 8	I/a osztály Lei 6000
Har Cion	augusztus 16	I/b osztály Lei 5000
Har Karmel	augusztus 23	II osztály Lei 4000
Har Cion	augusztus 30	Constanfa-Haifa és vissza
Har Carmel	szeptember 7	I/a osztály Lei 9000
Har Cion	szeptember 14	I/b osztály Lei 8000
Har Carmel	szeptember 22	II osztály Lei 7000

Jegyeket kibocsát és mindennemű felvilágosítással szolgál:
Az erdélyi, hánáti, magyarországi, csehszlovákiai, jugoszláviai vezérképviselet:

UJ KELET utazási osztálya

Vidéken az Uj Kelet fiókiadóhivatalai és tudóstói szolgálnak felvilágosítással.

UJ KELET Legujabb hírek

Eden rádióbeszédében nyíltan megfenyegette Olaszországot arra az esetre, ha háborút indít Abesszínia ellen

Kibocsátásra készen áll az új olasz mozgósítási rendelet

Egységes vezérlés alá helyezik a közelkeleti angol haderőket. Newyork néger-negyedében hatalmas tüntetés volt Olaszország ellen. A japán hazafias repülőszervezet két repülőgépet ajándékozott Abesszínának. A jövő hét hétfőjén, vagy keddjén tartják meg Párizsban a három-hatalmi értekezletet az olasz-abesszín viszály ügyében

Az olasz-abesszín viszályt tárgyaló döntőbírószágba kinevezték az ötödik döntőbíró, de személyét titokban tartják

Genf, augusztus 6. Az olasz-abesszín viszály ügyét a legutóbbiban azok a lapjelentések jellemzik, amelyek megállapítják, hogy a konfliktust egyáltalán nem sikerült likvidálni Genfben, csupán a háború kitörésének időpontját sikerült kitolni egy halasztási formula megkövetelésével. Még valószínűbb, hogy a döntőbírói eljárás folytatása szintén nem fog pozitív eredményhez vezetni szeptember 4-ikén a népszövetségi tanács olyan fajt accomplit előtt fog állani, amelynek megváltoztatására már sem ereje, sem ideje nem lesz.

Hogy a népszövetségi tanács rendkívüli ülészakánának ugynevezett eredménye milyen labilis természetű, arra talán legjellemzőbb az a Rómából érkezett hivatalos jelentés, mely szerint

az új olasz mozgósítási rendelet kibocsátása küszöbön áll, ami azt jelenti, hogy Olaszország minden körülmények között készül a háborúra

s a fegyveres támadásban semmiféle erkölcsi skrupulus, semmiféle döntőbírói eljárás nem fogja megakadályozni, annak ellenére, hogy a világ közvéleménye egyre hevesebben tiltakozik az olasz rablókaland ellen.

Tegnap Eden főpécsetőrádióbeszédét mondott az olasz-abesszín viszály ügyéről, melyben az olasz háborús készülődéssel szemben bizonyos fenyegető hangot ütött meg, hangsúlyozva, hogy Anglia nem fogja télen nézni a Népszövetség tekintélyének lerombolását és Abesszínia jogtalan megtámadását, amelynek egyes részét nyílt fenyegetésnek minősítik.

A fasiszta sajtó szerint Eden beszéde igazolja azt az olasz gyanút, hogy Abesszínia angol utasításra jár el úgy, ahogy eljár. Anglia hibás azért — állapítják meg az olasz lapok — hogy a konfliktust még nem sikerült lezárni. A konfliktus likvidálásának egyetlen útja van, az olasz követelések teljesítése minden vonalon.

A háromhatalmi konferencia időpontja

Az angol sajtó behatóan foglalkozik az olasz-abesszín viszály ügyében összehívandó háromhatalmi konferenciával. A lapok véleménye szerint ennek a konferenciának időpontja a legközelebbi francia minisztertanácsban lesz kitzúve, amennyiben a konferenciát Franciaországban tartják meg. Valószínű, hogy a konferencia időpontját a jövő hét hétfőjére, vagy keddjére tűzik ki és Párizsban, vagy Párizs valamelyik elővárosában tartják meg.

Londoni jelentés szerint Eden ma jelentést tesz Hoare-nak, Vansittart-nak és esetleg Baldwin-nak a hármass értekezlet összehívásáról és az abesszín kérdéssel kapcsolatban. Ezzel a problémával kapcsolatban az angol kormány pár napon belül minisztertanácsot fog tartani, amelyen Eden be fogja jelenteni, hogy a háromhatalmi konferenciát arra fogja felszólítani Olaszországot, mondjon le gazdasági követeléseinek egy részéről.

A Morning Post szerint ez azonban nem fog sikerülni Edennek.

Francia beavatott politikai körökben az a hír járja, hogy már megtörtént az olasz-abesszín békéltető bíróság ötödik döntőbírójának kinevezése, ahinek nevét azonban egyelőre nem hozzák nyilvánosságra.

Jellemző a helyzetre a szikta Párizsból érkező híradás, amely szerint a közelkeleti angol fővezetők és diplomaták London-

ba történt visszarendelését és a megérkezését követő értekezletet

az angol külügyminisztériumban meg fog jelezni az angol vezérkar több magasrangú tisztje is. Az értekezleten — az olasz-abesszín helyzetre való tekintettel — egységes vezérlés alá fogják helyezni az afrikai és ázsiai közelkeleti angol haderőket.

Genfi jelentés szerint Haile Selassie abesszíniai császár táviratot intézett a Népszövetség főtítkárához, amelyben köszönetet mond a tanácsnak fáradozásaiért. A császár hangoztatja, hogy a békét óhajtja és a méltányos megoldást s reméli, hogy a Népszövetség befolyása révén megőrizhető a békét.

Ujabb addisabebai jelentés szerint abesszíniai politikai körökben a genfi határozatot nem sok optimizmussal ítélik meg. E körök véleménye szerint az egy hónapi halasztás időt enged Olaszországnak arra, hogy folytassa katonai előkészületeit Szomáliában és Eritréában, míg Abesszínia a fegyveres municiószállítás tilalom miatt tétlenségre van kárhoztatva.

A fentiekkel ellentétben az abesszín külügyminiszter hivatalos közleményben hangsúlyozza, hogy a Népszövetség határozata kielégíti az abesszín kormányt, amely nyolc hónapja ugyanazt kéri, amit most elrendelték: a vizsgálat folytatását.

A Matin francia lap szerint az abesszín kormány szerződést kötött több japán céggel, amelyek fegyvert és municiót fognak részére szállítani. Kétezer gépfegyvert már szeptemberben fog Abesszínába érkezni.

A Matin fenti híradását Tokióból ma hivatalosan megcáfolják, hangoztatva, hogy Japán nem kötött fegyver- és hadi-

anyag-szállítási szerződést Abesszínával.

Egyidejű tokiói jelentés szerint a japán hazafias repülőszervezet két repülőgépet ajándékozott Abesszínának s arra hívta fel tagjait, hogy jelentkezzenek az abesszíniai hadseregben való szolgálatra.

Tokióból Londonba érkezett jelentés szerint Tokióból kereskedelmi küldöttség készül Addisabebába.

London, augusztus 6. Harlemben, Newyork néger-negyedében tegnap tömegfelvonulások voltak pacifista jelleggel, amelynek résztvevői: „Le a háborúval! Le a fasiszmissal! Le Olaszországgal!” jelszavakat kiáltottak.

Az olasz háborús készülődés

Római jelentés szerint ma újabb két divíziót mozgósítottak a rendes hadseregből, amelyeket Keletafrikába irányítottak. Egyidejűleg másik két divíziót is fegyverbe hívtak, hogy Olaszországban helyettesítsék az elutazókat.

Ujabb jelentés szerint Valls tábornok légügyi államtitkár visszaérkezett keletafrikai légiútjáról és jelentést tett az ottani helyzebről Mussolininak.

Párizsi jelentés szerint Mussolini interjút adott a Paris Soir című lapnak. Az interjúban Mussolini azt hangoztatja, hogy az olasz-abesszín viszályt Genf gyűlésében nem oldhatja meg.

A helyzet megoldására az egyetlen mód az, ha Abesszínia vezetői felismerik tényleges helyzetüket, feladják jelenlegi álláspontjukat és engednek az olasz befolyásnak. A fejlemények csak az olasz kivánságok teljesítésének irányában alakulhatnak ki. Ebben a kérdésben olasz nemzeti érdekek forognak kockán.

Egy világhírű amerikai katolikus folyóirat arra szólítja fel a világ összes katolikusait, hogy ne vegyenek részt a berlini olimpiáson

NEWYORK, augusztus 6. A „Commonwealth” című világhírű katolikus folyóirat felhívást közöl a világ összes katolikusaihoz, amelyben arra szólítja fel őket, hogy tartsák távol magukat az 1936-évi berlini olimpiáستól. A lap felkéri az összes katolikusokat és a katolikus testnevelés barátait, ne menjenek Berlinbe és fel-szólítja az összes katolikus sportegyesületek vezetőit, magyarázzák meg sportegyesületeik tagjainak, hogy a berlini olimpiáson való részvétel a németországi vallási üldözések helyeslést jelentené.

Románia nagy sikerének tekinti az Angliával való fizetési megegyezést

Bucuresti, augusztus 6. Az angolokkal kötött egyezményt Románia nagy sikerének fogják fel. A Viitorul nyilván sugalmazott cikkbek emlékeztet arra, hogy Románia a legutolsó volt az európai államok között, amely a nemzetközi kereskedelemben korlátozásokra kényszerült. Ennek következménye, hogy a keleti államok, amelyek neveltséges árákon sem tudják eladni terméküket, nem tudnak devizához

jutni külföldi kötelezettségeik teljesítésére. Vannak országok, ahol rossz minőségű búzát 80 ezer lejért vásárolnak belföldön, míg ugyanakkor nem veszik a keleteurópai országok kitűnő búzáját, amely csak 30 ezer lejbe kerülne vagononként. Ez a politika csak az élszegényedésre és a nyugati államokból való bevétel visszaesésére vezet. Tudni kell, hogy nem a keleti agrárállamok hibájából tart a krízis tovább

és nem az ő hibájuk, hogy nem tudnak megfelelni nemzetközi kötelezettségeiknek. Sem a szerződések, sem az egyezmények nem lesznek respektálhatók addig, míg 100 milliónyi lélek munkája nem jut kellő értékelésre mezőgazdasági termékeiknek a nyugati államokba való kivitele útján. Végül is kezdik ott megérteni ezt a helyzetet és a különböző államokkal kötött szerződések kedvező irányba terelik a problémák megoldását.

A német Gestapo londoni ügynökei Einstein két munkatársától ellopták a német vegyi háború előkészítéséről szóló fontos okmányokat

London, augusztus 6. (Rador.) A Matin londoni tudósítója szenzációs részleteket közöl a Londonban tartózkodó német emigránsokkal szemben működő német nemzeti szocialista kémszervezetről. A Gestapo ügynökei pénzzel bőven ellátva letelepednek, s megkönyörkeznek a német emigránsokat. Gyakran a Scotland Yard ügynekeinek adják ki magukat s így felemlítik meg a szegény emigránsokat és szerzik be tőlük az adatokat. Nem riadnak vissza a betöréstől és lopástól sem. Így Einstein két volt munkatársától ellopták a német vegyészeti háború előkészítésére vonatkozó fontos okmányokat. A lap felszólítja a Scotland Yardot, tegye meg az intézkedéseket a Gestapo ügynekeinek megfékezésére.

Berlin, augusztus 6. (Rador.) A Stahlhelm című folyóirat megjelenését betiltották. A lap az acélszakosok szervezetének hivatalos lapja volt.

LEGUJABB SPORT

Haggibbor—Unirea 10:0 (4:0)

Cluj, augusztus 6. (Az Uj Kelet tud.) A befejezés előtt álló cluji vízipólóbajnokságban ma három mérkőzést játszottak. A Haggibbor győzött Halpern (3), Glück (2), Schwartz (2), Róth (2) és Pap góljaival. A tartalékos Haggibbor minden megerőltetés nélkül szerezte meg újabb győzelmét. A mérkőzést Török erőlesen vezette.

KAC—Romania 10:1 (5:1). Bíró: Orosz. A gólokat Fodor (5), Dózsa (3), Gebefügi és Guráth, illetve Binder dobta. A Románia a második félidőben csak három emberrel játszott.

Universitatea—CFR 20:0 (9:0). Bíró: Koncz. Az Uj Keletnek szerzői: Orosz (10), Aranyosi (8), Lőrinczi és Balló.

A bajnokságban továbbra is a Haggibbor vezet 1 ponttal az U előtt. Ha utolsó mérkőzését az UEC ellen megnyeri vagy legalább eldöntetlen ér el, a második helyen végez.

— Egy osztrák mozdonyvezető hőstette. Bécsből jelentik: Innsbruck közelében Alois Lenz mozdonyvezető megmentett egy másfél éves gyermeket, aki a sínek között játszott. A mozdonyvezető a lejtős pályán nem tudta megállítani a mozdonyt, de lefékezte, mennyire csak lehetett, majd leugrott, előre-szalált, felkapta a gyermeket s vele újra felugrott a mozdonyra. A gyermeknek semmi baja sem történt, az életmentő a lábán megsebesült.

BIZTOS GYÓGYULAST talál az erdélyi Pötyönbén. Reuma, csúz, kösvény ellen az újonnan átalakított Bizusa fürdőben. Dej-Balamare között. Elsőrendű napi penzió 90-től 110 lejig. Szigoruan ort. kóser vendéglő. Allandó napi térszene. Szobák megrendelhetők: Fürdőigazgatóság BIZUSA p. u. Ilandamare.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó B. T. nyomása Cluj, Strada Baron I. Pop 10. Telefon: 9-77.

CENZURA

Táza postais
plátte in nom.
No. 224715/928.

19. Telefon
Bavonta 1
Evre 900.
Zöldre: Ha
félre: Ha
detések díj
KELET az
óóság egyel
Cikkének ut
ra megjelöl

A szigoru ma

Amikor az új román tervezete napvilágot látott hajlandók a bűnözés gyanúja az eredendő bűn megnyitni, halkán és a viszont dühbenessel esőváltak meg. Mert ennek a törvénykönyvnek csak olyan kodifikátortól roktól eredhetett, akik a bűn megőritésében a középkori hiedelem kiméletlen és türelmetlen szenvedések megtisztítják tét s mindenestre lecső lehetőségét is.

Voltak néhányan, akik gyanusnak találták azt a moralista merevséget, az törvénykönyv tervezetében. Ennek az új törvénykönyv érdekében vonása, hogy a bűntudat talált fel, hogy azo sekkel találhassa.

Lykurgos és Dracon szemében az új büntetőkönyv méltóságát teljes fölényel nem lélektani kutatások eredménye társadalmi okainak figyelemre jöböléselet megáll nemcsak a büntetést előzó lottak padjára, hanem azo ket is, melyek legtöbb eset melegágyai a bűnözésnek szocialis alkata.

Az új büntetőtörvénykönyv szemben táplált előzete és a gyakorlat szagulódo tragikusán, hanem szinte derítően igazolta. A szigor dalmi ranglétra magaslatá le a közönséges élet mind mintha azok mindanyian börtönöztöttek volna, az is némi összejöttözésbe ker ragfagszókkal, amelyek a mívét vannak hivatva bizt

A nagy moralistáról, minden hivatásos moralistáról kebleben jómaga is a bűn lengette s talán éppen azé goru moralista, mert tudat immoralitása gyötörte.

Tony Iliescu nem egyedül a román, sem általában az mult létűnt társadalmának diktátorok, a politikai kalabban mindazok a férfiak, a csonyabbrendűségi érzéseiket a hatalomvágy habzólo ki ják kompenzálni, mindig is ak arra, hogy a saját ro embertársakra vetítsék ki s hajlamukért a védteleneken ottakon vegyenek szadista. Kielegítetlen hisztériák enikék petykázó irigységét l fűtött moralizmusa jeli kodifikátorokat, akik az

egyel szemben nem a meg gika, nem a lélektani felism jára helyezkednek, hanem az szigor, az igazság látszatába ságtalanság jogosultságát h

Mindig a visszaható, a ha elhajló ideológiák és társazok, amelyek a saját bels egy komor, kegyetlen, önm ralizmus leplebe, vagy me rikolójába próbálják göngy rszág egyik legromlottabb odik császárság korrupcióst nüstöl csepegő kora kifelé a ázatát mutatta, miáltal b sikkadtak el a mindennató császári kegyencek kezéin.

moralisták sok tekintetben h szentekhez, akik zajos lízu meg az aszkézis világába, felvilági nőkhöz hasonlatosak és varázuk tünően, mely me gorussággal kezelik pályájuk életét.

Tony Iliescu, ha nem téve tipushoz tartozik. Moralista melyén nem a sztoikusok